

GLAS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Ob petem letnem občnem zboru OSS Kranj

Več pozitivnih kakor negativnih ugotovitev

Kranj, 20. septembra — Danes bo v Kranju peti letni občni zbor Okrajnega sindikalnega sveta Kranj. Ker bomo o delu tega zbora poročali šele v sobotni številki, prinašamo tokrat nekaj misli iz razgovora s tovarišem Jankom Bratetom, predsednikom komisije za delavsko samoupravljanje pri OSS Kranj.

Komisija za delavsko samoupravljanje pri OSS Kranj sistematično proučuje in spremlja razvoj delavskega upravljanja. S pomočjo občinskih komisij ugotavlja določene probleme in pomanjkljivosti in jih skuša rešiti oziroma odpraviti. O svojih ugotovitvah poroča komisija organom OSS in predlaga konkretne rešitve ter obseg in vsebino svoje aktivnosti.

Razvoj delavskega samoupravljanja je zelo hiter predvsem v industrijskih podjetjih. Tu proizvajalci zahtevajo nadaljnjo decentralizacijo in demokratizacijo samoupravljanja. Vse to moramo tudi realizirati. Nekateri obratni delavski sveti so že sprejeli mesečne operativne plene, pravilnike o nagrajevanju, obravnavali sistemizacijo delovnih mest in podobno. Živahno so razpravljali tudi o izkoriščanju sredstev za vzdrževanje. Zadovoljive uspehe so na področju nadaljnje rasti delavskega samoupravljanja dosegli v Tekstilindusu Kranj, v Železarni Jesenice, v tovarni gumijevih izdel-

kov Sava Kranj, v Peko Tržič, v Gorenjski predilnici Skofja Loka in drugod. Seveda pa ob tej ugotovitvi ne smemo prezreti vseh ostalih delovnih kolektivov. Tudi ti so storili odlične korake v smeri nadaljnje decentralizacije in uveljavljanja delavskega samoupravljanja.

Z nadaljnjo decentralizacijo in demokratizacijo delavskega samoupravljanja se spreminja tudi odnos strokovnih služb do tega neposrednega upravljanja. Dolžnost strokovnih služb oziroma tega kadra je, da skrbi za čimboljše organizacijo dela in s tem neposredno tudi za uspeh podjetja. Danes so le še redki primeri, tako je ugotovila komisija za delavsko samoupravljanje, da ne bi imel vodilni kader posluha za novi čas, za čas, ko proizvajalec prerušča v upravljavca. Delovne izkušnje te komisije torej kažejo, da je več pozitivnih kakor negativnih pojavov. Vendar nas slednja ugotovitev ne opravičuje, da ne bi omenili tudi nekaterih pomanjkljivosti. Posamezni vodilni delavci v na-

šah podjetjih se vedno mislijo, da so nenadomestljivi in da delavci poznajo samo svoje pravice, ne pa tudi dolžnosti.

Nekoliko težje se neposredni proizvajalec uveljavlja kot upravljalec v neindustrijskih panogah, čeprav se je tudi tukaj zadeva premaknila. Tudi v teh podjetjih obstajajo vsi pogoji, da delavsko samoupravljanje zajame široki krog zaposlenih. Vsem tistim delovnim kolektivom, kjer se proizvajalec še ni v zadostni meri uveljavil kot upravljalec, je treba pomagati. Zato komisija za delavsko samoupravljanje pri OSS meni, da bi bilo potrebno pri zbornicah formirati posebne komisije, ki bi na svojem področju proučevale in pospeševale razvoj delavskega samoupravljanja. I. P.

Poljska sindikalna delegacija med obedom na Blejskem gradu

Poljska sindikalna delegacija obiskala Gorenjsko

Srečanje naj koristi medsebojnemu spoznavanju in razumevanju

Kranj, 18. septembra — Delegacija Centralnega sveta Zveze poljskih sindikatov, ki se kot gost CS ZSJ, že nekaj dni muči v naši državi, je v ponedeljek obiskala Kranj in Bled. Delegacija sta na poti po Gorenjski spremljala podpredsednika ZSS Leopold Krese in podpredsednik republiškega sveta ZS Hrvatske Ante Roje. — Goste je v Kranju pozdravil predsednik OSS Andrej Verbič in jih povabil na razgovor s predstavniki kranjske komunice in okraja. Razgovora so se udeležili tudi sekretar OK ZKS Janko Rudolf, predsednik OLO Kranj Jakob Zen, podpredsednik ObLO Kranj Ivo Sečič in drugi.

nomskih enot in njihovo vlogo pri gospodarnosti podjetij.

Predstavniki delegacije se je tudi ob tej priložnosti zahvalil za bogate informacije in dejal, da veže naše narode in poljski narod veliko skupnega, predvsem pa borba na nacionalno osvoboditev, borba za osvoboditev delavskega razreda, borba proti Hitlerjevemu zavojevalcem in naporu za izgradnjo socializma. Prav zategadelj je treba okrečiti nadaljnje sodelovanje na vseh področjih, saj to narokujeta dva skupna cilja: izgradnja socializma in borba za mir v svetu. In Jugoslavija je prav na tem področju dosegla lepe uspehe. Ob koncu je vodja poljske dele-

gacije zaželel narodom Jugoslavije mnogo uspehov na vseh področjih družbenega razvoja.

Pred odhodom na Bled, kjer so jim gostitelji na tamošnjem gradu priredili kosilo, so si še izmenjali spominska darila. Popoldne so se gostje vrnili v Ljubljano.

POLLETNI OBRACUN

Tržič, 19. septembra (B. F.) — Za danes ob 17. uri je bila sklicana seja občinskega ljudskega odbora. Razen nekaterih imenovanj je bila najpomembnejša točka dnevnega reda za skupno sejo obeh zborov razprava o poročilu o izvršitvi družbenega plana in osebnih dohodkih za I. polletje 1961 in poročilo o izvršitvi programa in negospodarskih investicij. Na današnji seji bi moral biti imenovan tudi tajnik ObLO Tržič in upravitelja osnovnih šol Leše in Lom. — Na ločenih sejah so odborniki obeh zborov razpravljali o nekaterih osnutkih odlokov, o garancijskih izjavah gradbenemu in mesarskemu podjetju ter o dodelitvi zemljišč SLP nekaterim proslcem.

Z uspehom mladinske delovne brigade so zadovoljni

Skofja Loka (J. P.) — Letos je sodelovala na zvezni delovni akciji tudi XVI mladinska delovna brigada «Jože Gregorčič». Brigado so sestavljali gimnazijci in vajenci iz Skofje Loke in z Jesenic. Kakor smo zvedeli na občinskem komiteju Ljudske mladine v Skofji Loki, so letos v primerjavi s prejšnjimi leti pri organizaciji mladinskih delovnih akcij dosegli znaten napredek.

Omenjena brigada je častno izpolnila zaupno nalogo in s tem prispevala delež k izgradnji avtomobilske ceste. Za svojo poštrevnost je bila pohvaljena, prejel pa je tudi Trak revolucije.

V SKOFJELOŠKI OBČINI ANKETA MED MLADIMI KOMUNISTI

Večja aktivnost

V začetku oktobra bo v Skofji Loki širše posvetovanje o vprašanjih družbene aktivnosti mladih komunistov. Posvetovanje pripravljata občinski komite Zveze komunistov in občinski komite Ljudske mladine. Izkušnje so pokazale, da se mladi člani ZK vse bolj aktivno uveljavljajo v družbeno političnem življenju. To nikakor ne more biti pozitivna ugotovitev, posebno še, ker je prav od dela mladih komunistov v pretekli leti odvisna aktivnost posameznih organizacij po terenu in podjetjih.

V želji, da bi mogli to vprašanje bolj konkretno obravnavati, sta oba komiteja izvedla med mladimi komunisti v občini posebno anketo. Med mlade člane ZK so razdelili vprašalno pole s trinajstimi vprašanji. Vprašanja se nanašajo na bolj ali manj organizacijske zadeve, kakor tudi na decentralizacijo delavskega samoupravljanja, na nagrajevanje po delu ter na notranje in zunanjo politiko Jugoslavije. Menimo, da zajema anketa vse tiste bistvene značilnosti, ki označujejo družbeno aktivnost mladega komuniste.

Podatki, ki jih bo dala ta anketa, bodo nedvomno za nadaljnje delo zelo koristni. Po drugi strani pa smo lahko prepričani, da bo delo bližnjega plenuma občinskega komiteja Ljudske mladine, ki bo obravnaval rezultate te ankete, zelo uspešno. To poudarjam zato, ker bodo udeleženci oziroma diskutanti razpolagali s konkretnimi podatki in bo na ta način lahko načelna razprava izključena. n-k

Goste so se zanimali za mnoga vprašanja s področja komunalnega sistema, za delovanje raznih organov komunice, dalje za odnose med komunio in gospodarskimi organizacijami itd. Ob tej priložnosti so poudarili, da so že pred prihodom v Jugoslavijo preštudirali obširno gradivo o naši državi, vendar pa jih zdaj zanimajo nekatera konkretna vprašanja. Prav zaradi tega in pa zavoljo pestrosti vprašanj so jim predstavniki naše komunice lahko postregli z množico zadovoljivih odgovorov.

Ob koncu razgovorov se je vodja delegacije, sekretar CS poljskih sindikatov zahvalil za sprejem in razgovore. Poudaril je, da so na vsakem koraku v Jugoslaviji našli na pristrčen sprejem. Veliki uspehi naše povojne graditve pa so nanje naredile še posebno močan vtis. Vsekakor pa jim bodo izkušnje, ki so si jih nabrali na svoji poti, koristile pri razvijanju njihovega sistema.

Kasneje je v klubskih prostorih

Delavskega doma sledil še razgovor s člani ObSS. Pozanimali so se predvsem za oblike in metode dela sindikalnih organizacij, dalje za delo samoupravnih organov v podjetjih, za pristojnost eko-

Srednja komercialna šola v Kranju

Po sprejetju resolucije o usposabljanju kadrov v gospodarstvu se je Trgovinska zbornica za LR Slovenijo takoj lotila z vsvo resnostjo reorganizacije svojega šolstva. Mnilo je komaj dobro leto, da se že posamezne stopnje šolanja tako povežane, da je dejansko omogočeno izobraževanje kadrov za trgovino in sploh za blagovni promet do najvišje stopnje.

Pri Šolskem centru za blagovni promet (bivša Vajenska šola za trgovinske stroke) že delujejo posamezni oddelki, in to: oddelki za mladince, oddelki za odrasle, ki se usposabljujejo za delovno mesto prodajalca ter oddelki za poslovodje. Sedaj pa je ustanovljen še manjkajoči člen v usposabljanju kadrov v blagovnem prometu — srednja komercialna šola. Upravni odbor Okrajne trgovinske zbornice je na svoji seji sprejel sklep, da ustanovi še ta oddelki, ker to narekuje potrebe po usposobljenih kadrih, in to v prvi vrsti za potrebe notranje trgovine

na debelo in drobno. Trgovina danes nima solanih kadrov v komercialni službi, to delo opravljajo po večini še starejši ljudje, ki pa polagoma zapuščajo ta mesta.

Oddelki za srednje komercialne pa ni namenjen samo kadrom trgovine, ampak kadrom celotnega blagovnega prometa, na kratko, vsem, ki nabavljajo, prodajo, manipulirajo z blagom bodisi kot trgovci ali proizvozniki.

Podrobna navodila o vpisu v šolo so razvidna iz današnjega razpisa. -a

OBRAZI IN POJAVI

V obraz in za hrbtom

Picasso je bil prvi slikar, ki je ljudi začel slikati z dvojnimi obrazi. Ta umetniška ilustracija je bila prvi pripomoček, da se je človek zavedel v sliko svoje obdobje. Ze dolgo pred tem je bilo znano, da si blaže krojimo s likarjami, mnenje o ljudeh pa z jeziki, tem sodobnim sredstvom »brezčeznega pronosa« misli. Pozneje čas je tej uvodni ugotovitvi obdelavo »jezičnega upravljanja« na tekočem traku.

Ni nobena stvar, da se ljudje po dolžini jezika precej razlikujemo in da je jeziki razgovornih

besed med spoli in starostjo tako različna. Nekaj več krivde zadene jezike, če primerjamo težo njihovih izjav. Sicer pa tudi jeziki znajo biti pridobitno sredstvo, zato njihove vloge v današnjem času ne kaže podcenjevati. Ze dolgo je znan ljudski pregovor, da se »z jeziki daleč prides.

Branjevke to dejstvo koristno izkoristajo in tudi drugače ljudje njihovih izkušenj niso zanemarili. Sporno je samo, če ljudje, ki veliko govorijo, pridobijo na pamet. Jezik pomaga oblikovati moralno besed. Pripisujejo mu pomen tehničnega posrednika in oblikovalca morale upravljanja. Ljudje opravljajo različne stvari: na cesti in med delom, na vlaku in v ribarnici, med štirimi očmi in v množičnih organizacijah, po uradni dolžnosti in zasebno, ponoči in podnevi, na Kranjskem in na Štajerskem, po navadi in brez raz-

loga. Dolga je skala valovnih dolžin upravljanja. Na kratkih valovih ljudje skoraj več ne razpravljajo. Skozi zvočnike v ustni votlini ne prihajajo na jezik samo sline, ampak hrustrelni rajali »jezičnega ozračevanja«.

V zadnjem času se močno uveljavlja neko novo geslo. V obraz pripovedujemo s kadinico najprikupnejših besed, če je človek za nekoliko stolčkov višji in za nekoliko glav večji. Za hrbtom so te izjave pomane s koli in pivkami. Svezniki postajajo kriminalci. Idealni ljudje pa pokvarjene duše. Vzori se spreminjajo v obsojence. In vse to na razdalji med »obrazom« in »za hrbtom«.

Ne bo nikogar začudilo, če vam bodo prisodili otroka več, ali pa vas proglasili za homoseksualca. Zakon sicer to preganja, toda kdo se še ravna po besedah zakonov? Jezikov ni mogoče zavezati z »slisicami« na ustnicah, zlasti če je upravljanje narodni običaji!

Zdravko Tomažič

V nedeljo pred Vitarcevcem

Proračun kranjske komunice

Kranj (Op) — V sedmih mesecih letošnjega leta je imela kranjska občina 688 milijonov dinarjev proračunskih dohodkov in 653 milijonov dinarjev izdatkov. V primerjavi z letnim planom je torej dosegla že 65 odstotkov dohodkov in 62 odstotkov izdatkov. —

Največ dohodkov je imela v tem času kranjska občina od proračunskega prispevka iz osebnega dohodka delavcev v gospodarstvu in izven gospodarstva, nadalje od občinskega prometnega davka in obč. doklade od kmetijstva.

Največji del izdatkov predstavlja dotacije samostojnim zavodom, družbenim organizacijam, skladu za šolstvo, družbenim investicijskim skladom in ostalim družbenim skladom v skupnem znesku 145 milijonov dinarjev.

Prva požgana vas

Dne 20. septembra 1941. leta so Nemci požgali vas Rašico nad Ljubljano. To je bila prva v celoti požgana vas na slovenskem ozemlju v času NOB. Nemci so ta zločin opravičili, češ da je to odgovor na partizanski napad. Dva dni prej so namreč borci rašiške čete napadli pod vasjo Rašico kolono Nemcev in jih 6 pobili. Podobno so se Nemci maščevali tiste dni na Mohorju nad Moravcami in na Mežakli. Na Mežakli, pri Lukmanovi koči, je takrat padel partizan Slavko Oman z Javornika.

Jeseniški partizani

Del jeseniške čete, ki se je avgusta 1941 razdelil na trojke in četvorke oziroma na več skupin na Mežakli, se je septembra znova združil. Toda napadli so jih Nemci. Skupina se je znova razdelila na dva voda; eden je krenil pod Stol na drugo stran doline, v katerem je bilo precej partizanov iz Gorij, pa je krenil na Dovški rovt.

Prvi načrt pred odborniki

Na 8. redni seji OLO Kranj je bil 20. septembra 1963 pred odborniki stvarni predlog gospodarskega načrta. Predsednik Miran Kosmelj je obrazložil, da so prejšnji načrti sloneli bolj na statističnih podatkih republik, in da je to bil prvi načrt, ki so ga pripravljali in sprejemali sami odborniki v okraju.

Odgovor z delom

Na mnoge klevete in gonje proti socialistični Jugoslaviji v 1949. letu, so politične in družbene organizacije odgovorjale z delom. Po delovnih kolektivih in drugod so uvedli posebno tekmovanje. Tako so frontovske brigade v Kranju napravile nad 200 tisoč delovnih ur. Alojz Jelenc s Primskega je opravil 849 ur, Franc Stanjko 587 ur itd.

Predavanje in prazna dvorana

V soboto, 16. septembra ob 20. uri, je bilo v novo urejeni dvorani Kulturnega doma v Podnartu zanimivo predavanje s tematiko «Blodi in beogradska konferenca». Predaval je mladinec Leopold Zupan; predavanje pa je organizirala KO SZDL Podnart in aktiv LMS. Predavanje je obravnavalo probleme in težnje današnjega sveta. Založen pa je bil pogled na skoraj prazno dvorano; predavanju je prisostvovalo le nekaj mladincev. Mislim, da je treba tako nezanimivost za svetovne dogodke, ki se tičejo vseh nas, ostro grajati.

LADO na Bledu

Bled (JB) - V sporedu gostovanj najboljših jugoslovanskih folklornih plesnih zborov je v dvorani Kazine na Bledu nastopil minulo soboto LADO iz Zagreba. Prireditev s sporedi jugoslovanske folklorne je bilo letos izredno veliko, in to tudi kvalitativno, saj je letos prvič uspelo pridobiti za gostovanje vse naše najboljše folklorne zборе. Sobotni večer jugoslovanske folklorne v izvedbi ansambla LADO je bil za številno občinstvo v Kazini spet izreden dogodek. Izvajalci so se pred polno dvorano gledalcev predstavili s pesmi in plesnimi izvajalnimi deli. Večji del programa pa je bil razumljivo izpolnjen s hrvaškimi pesmimi in plesi. Gledalcev to pot ni bilo prav nič manj kot sredi glavne sezone. To dejstvo pričja, da je zanimanje za folklorne predstave zmeraj precejšnje. V septembru se bodo izvršile še naslednje prireditve: Večer zabavnih melodij, dva večera jugoslovanske folklorne, prireditev Melodije z juga v izvedbi ansambla DALMACIJA in koncerti velikega plesnega orkestra RTV Ljubljana.

Za višjo kvalifikacijo

Organizacija Zveze borcev po vseh podjetjih skrbi, da bi omogočila bivšim borcem in članom ZB opravljanje izpita za KV in VK delavcev. V jeseniški železarni je takih okoli 500. Letom bodo organizirali potrebne tečaje in jih primerno pripravili na izpite, ki jih bodo polagali pred posebno, v ta namen imenovano komisijo. Tisti, ki so oproščeni teoretičnega dela izpita z ozirom na starost in delovni staž, so že pričeli z izpiti. Prva skupina je polagala izpite v petek dopoldne, v prihodnjih tednih pa bodo prišli na vrsto še ostali. U.

Dogodek v Ljubljani

Pred 33 leti - 20. septembra 1928, po krvavih obračunih avstrijske vojske oblasti s slovenskimi domoljubi v Ptujju, je prišlo do protinemških demonstracij v Ljubljani. Vojaštvo je streljalo v množico in padla sta Ivan Adamič ter Rudolf Lunder.

Osvobojena Idrija

Po burnih dogodkih vstaje prebivalstva v Slovenem Primorju v septembru 1943. leta so partizanske enote dne 20. septembra 1943 zavele mesto Idrija. Prebivalstvo tega kraja, ki je bilo četrti etoletja pod italijansko okupacijo, je osvoboditelje sprejelo z nopolnim navdušenjem. V poznejšem razvoju se je morala partizanska vojska še umakniti iz mesta, toda vsa okolica je bila do konca vojne pretežno pod partizanskim nadzorstvom.

Ljudje in dogodki

Nietzsche je govoril, da je logika - palica z dvema koncema-. Posebno to velja še za volilno logiko. Kajti vse je odvisno za kateri konec zgrabimo palico. Volilno logiko vedno prilemajmo z dveh koncev. Tisti, ki so na volitvah zgrabili z ene strani, poraženi pa z druge. Izjeme v tem ne poznajo niti Nemci, ki se sicer v svojih političnih gledanjih križajo z vsemi na svetu. Razloga nima nihče, da bi se nedeljske volilne zanke preveč veselili.

Nedeljske volitve v Zahodni Nemčiji, ki so poleg ostalega pokazale neverjeten smisel za disciplino in pokorščino, so pripomogle k trditvi, da so Nemci narod, ki teško obrača hrbet svojim voditeljem. Ne zapuščajo jih niti v najtežjih trenutkih, na meji nesreče. Ta usodna napaka, jih je v zgodovini že večkrat pripeljala na rob propada. Zadnjih v drugi svetovni vojni, ko so do groba sledili Hitlerjevim ukazom. Nedeljske volitve so ponovile napovedi, da so ostali v dani svoj -nibelunski zvestobi. Glasovali so za »staro« nezardi tega, ker jim je svet svetloval premisek, ampak

„Stari“ ostane v kočiji?

zato, ker so narod, ki ne želi nitiesar tvegati in v -maščobi na trebuhu- vidi najboljše izglede za prihodnost. Sicer pa je že dolgo znano, da Nemci glasujejo za osebnosti in ne za programe. Kajti če bi glasovali za stranke in njihove politične načrte, potem se ne bi mogli odločiti, za katero od teh strank se naj opredelijo, ker so med njimi tako neznatne razlike, da tega povprečen, neoučen državljani sploh ne zapazi.

Adenauer je takrat priveril svoji krščanski demokratični stranki zmago nad s svojo strankovsko izkušnostjo in z reslom, da v vpregi za katero je 85 letni kočijaš ni treba nitiesar spreminjati. Socialdemokrati so se zamislili nad tem dejstvom. Pripravljali so bili spreminiti svoj politični načrt. Kot glavna opozicijska stranka so do sedaj nasprotovali vsemu, kar je Adenauer pokrenil v notranji in zunanji politiki. Nebena stranka pa ne želi biti večno v opoziciji. Da bi uspeli na volitvah so začeli opuščati svojo staro politično smer in se venomer bolj približevajo Adenauerjevi vladi v »nacionalnih

prašanjih», kot so razorožitev, sodčenje v zahodnem zavezništvu in udeležba v Evropskem skupnem tržišču. V notranjem razvoju pa so se odločili za »reformistično« družbeno prilagoditev nemškemu razmeram.

Kanceler Adenauer je ostal tudi tekrat v svojih glavnih političnih smernicah trden na starih socialističnih bontike republike. Na teh političnih programih je kanceler Adenauer dosegel svoje bleščave volilne zmage, kajti od volitev do volitev je število glasov, ki jih je pridobil za stranko naraščalo. Na letošnjih volitvah je Adenauer prvič dobil resno kletvo. Četrte parlamentarne volitve v Zahodni Nemčiji so Adenauerjevi Krščansko-demokratični uniji in njegovi posvojiteljici baravske bavarsko Krščansko-socialni uniji prinesle izrubo absolutne večine glasov, medtem ko sta dve glavni opozicijski stranki Socialno-demokratiška in Liberalna stranka povečali število svojih glasov. Ostale stranke po pričakovanih niso dobie glasov, ki bi jim zagotavljali vstop v Bundestag.

Takšen volilni izhod pa je

znano zvezal roke dosedanji Adenauerjevi politiki. Vajen, da o vsem odloča sam, se je 85 let star Bismarck značilno pred vprašanjem s kom bo delil ministrske sedeeje. Strah, da se ostali dve stranki ne zblizata mu narekuje, da v sedanjem času ne sme več kazati glubih ufos, kot je bil vajen vedno do sedaj. Pri sestavi nove vlade bo brez dvoma igrala važno vlogo tudi diplomacija denarja, saj bo boljše zvozila tisti stranka, ki bo imela trdnije valutno kritje.

Svojeza nezadovoljstva sproči izteka volitev Adenauer ni mogel zadržati pred javnostjo. Urujen od bedenja, ko je čakal na rezultate prestežnih glasov, je ponavljal, da bi se morala dosedanja zunanja politika nadaljevati, tudi če ne bo ostal na čelu vlade. Zvezni kanceler je še dodal: »Ni izključeno, da moja vlada v 12 letih vladanja ni napravila kaj takega, kar je nekateri razočaralo.« Za zdaj je znano, da se je zapri v svoj grad in da ocenjuje volilno aritmetiko.

Zdravko Tomaželj

Biserna poroka v Kranju

(N) Kranj - Preteklo soboto, 16. septembra dopoldne je bila na Občinskem ljudskem odboru v Kranju pomembnejša svečanost ob biserni poroki, ki sta jo 1901. l. sklenila zdaj 87-letni Anton Jakopin in 85-letna Marija doma iz Podbrezj pri Naklem. Oba slavljenca sta se spoznala v Trčku, kjer sta bila zaposlena kot delavca.

Omenimo naj, da sta oba jubilanta v prvih letih življenja zrubila po enega od staršev. Mož Anton je izgubil mater in je moral zaradi tega že pred desetim letom starosti od doma za krukoh, ženi Mariji pa je umrl oče, ko je bila stara 2 leti. Se predem je končala osnovno šolo je morala v Ljubljano kot služkinja, kjer je delala po ves dan do poznih

ur ponoči. Po poroki je ostala doma in skrbela za osem otrok, mož pa je bil v različnih službah, med drugim zadnjih 37 let tudi v jeseniški Železarni. Anton je bil ves čas vključen v borce za delavske pravice, ki jih v Železarni ni manjkalo. Tudi med narodnoosvobodilnim gibanjem sta oba pomagala partizanom, skupno z otroci in vnuki. Jubilanta imata danes 18 vnukov in 6 pravnukov. Po osvoboditvi so zlasti vnuki na vseh področjih družbenega, političnega in kulturnega življenja zelo aktivni. Kdo ne pozna Staneta Tavčarja, predsednika kranjskega Turističnega društva, Ivanko Jelenc, ki je lani postavila svetovni rekord v skokih s padalom iz višine 1000 metrov, itd.

Zanimivo je tudi to, da jubilantka še vedno piše in bere brez očal, medtem ko jubilant ne zna pisati in ne brati, ker ni hodil v šolo zaradi razmer, ki smo jih omenili.

Na ta redek jubilej, 60. letnico poroke, sta zakonca Jakopin prišla v narodnih nošah, oba zelo čila, zdrava in nasmejana. (Pred dvema letoma sta podoban jubilej slavila tudi zakonca Markič iz Strahinja pri Naklem). Pri običajnih tovarnih porokah, sta zastopnika ObLO, podpredsednik Alojz Založnik in uslužbenka Marija Gantar jubilantom izročila razem dokumentov o poroki tudi skromna darila in jim želela še mnogo zdravih in srečnih let skupnega življenja. K številnim čestitkam se pridružuje tudi naše uredništvo.

Slika jubilarntov

Na nedeljski proslavi v Brdih NAJVEČ ZASTAV IZ KRANJA

Pozivu Okrajnega odbora ZB iz Nove Gorice ob nedeljski veliki proslavi v Brdih se je zlasti v velikem številu odzval Občinski odbor ZB iz Kranja. Udeležence sta odpeljala na proslavo dva posebna avtobusa. Med drugimi se je na svečanem prostoru uvrstilo kar 11 praporov krajevnih organizacij kranjske občine, kar je zelo pozitivno celotno razpoloženje. Največ zastav je bilo prav iz kranjske občine. K. M.

GLAS BRALCEV

CE IMA CLOVEK SMOLO Mnoge organizacije poskrbijo za svoje člane, da imajo tudi primeren oddih ali zdravljenje. Ena takih organizacij je tudi ZVVI. Pred štirimi leti sem precej zbolela in mi je zdravnik po specialnem pregledu svetoval zdravljenje v toplicah. Vlekla sem prošnjo - napisano na predpisanih tiskovini, vendar rešitve na moj predlog ni bilo.

Zaradi nekaterih vzrokov nekaj let nisem delala v odboru ZVVI. Lani so me spet vabili na občni zbor in mi obljubili, da bom šla v toplice. Zahvalila sem se in povedala, da sem sedaj zdrava in mi ni potrebno zdravljenje in tudi na občni zbor nisem šla. Kljub temu sem bila izvoljena v odbor, priznam pa, da se nisem udeleževala sej in nisem delala v organizaciji. Maja letos sem bila spet izvoljena v odbor, čeprav sama nisem bila za to in sem se člana vtu tudi oprostila, češ da že tako celo leto nisem delala. Na konstitutntni seji v juniju

Marija Pikon Jesenice

TE DNI PO SUETU

HAMMARSKJOLDOVA SMRT V KONGU - Generalni sekretar Organizacije združenih narodov Dag Hammarskjöld se je ubil v letalski nesreči, ki se je pripetila v noči od nedelje na ponedeljek, 12 km od mesteca Ndole, na meji med britanskim protektoratom Centralnoafriške federacije in kongolko pokrajino Katanga. Letalo so našli razbito v bližini Ndole. Potoval je iz Leopoldvillu v najboljšim letalom neke švedske letalske družbe. Zraven razbitega letala so našli šest trupel. V letalu je bilo deset ljudi - pet potnikov in pet članov posadke. Tri pogrebna trupla še vedno iščejo, medtem ko so iz razbitih potegnili enega potnika, ki je bil še pri življenju in je sedaj v bolnišnici. Vzroki nesreče še niso znani.

POLOŽAJ V KATANGI SE NEJASEN - Šest dni po prvih napadih Combejevega orožarstva je položaj še vedno nejasen. Beli najemniki še vedno vodijo katangske enote v ogorčenih napadih na enote Združenih narodov. Na številnih mestih pa je prišlo do sodelovanja tistih katangskih orožarstev s kjer so evropskih oficirjev z zastopniki OZN.

Položaj v Leopoldvillu je popolnoma miren. Parlament je v zadnjih dneh nadaljeval zasedanje. Sprejel je številne pomembne sklepe za likvidacijo katangske krize.

USMRITIV V TURCIJI - To dni so izvršili smrtne kazni nad obsojenci v Jaši Adi. Smrtno kazen z obojenjem so izvršili nad bivšim turškim premierom Menderesom. To je bila zadnja od treh usmrtitev, kolikor jih je odobril komite narodne enotnosti od skupno 15 smrtnih obsodb, ki jih je izvršilo specialno sodišče.

AVSTRIJA BO POOSTRILA NADZORSTVO - Avstrijsko ministrstvo za notranje zadeve je sporočilo, da bo poostrišlo nadzorstvo na avstrijsko-italijanski meji, da bi preprečili infiltracijo teroristov iz Avstrije v Južno Tirolsko. Tihotapljenje eksploziva na to območje. Notranje ministrstvo je to ukrep po novem vala atentatov z bombami v Južni Tirolski, Italijanska policija je aretirala več oseb, avstrijskih in nemških državljanov v zvezi s temi atentati.

SPORAZUMA V LAOSU NI - Predsednik laoske vlade princ Suvana Fuma je na tiskovni konferenci izjavil, da sta se s posebnim odgovornostjo predsednik Kennedyja Harrimanom sporazumela o tem, da je treba laoske probleme mirojno urediti.

Eden takšnih problemov je tudi ustanovitev nacionalne vlade Laosa. Ki ji bom predsedoval, je izjavil Suvana Fuma. Harriman pa je v Rangunu izjavil, da ZDA niso prevzele nobene obveznosti, da bodo podprle laoskega voditelja Suvana Fuma kot premiera koalicijske laoske vlade. Harriman je dejal: »Princ je dal vedeti, da bi moral biti ministriški predsednik, vendar nisem prevzel nobene obveznosti.«

ARETACIJE V ŠPANJI - Po vesteh dobro pončehnih krogov nameravajo nadalje zapirati mlade španske nacionaliste s področja Baskov, osumljene, da pripadajo separatistični skupini »baskovska mladinska organizacija«. V zadnjih desetih dneh so okrog 30 ljudi, ki so jih zaprli v San Sebastianu, prepeljali v madridske zapore.

BRITANSKI TISK PROTI NEHRUJU - Predstavnik Foreign Officea ni hotel komentirati izjave Nehruja, ki je kritiziral odpor Velike Britanije proti sedanji akciji OZN v Katangi in obtožil britansko vladu, da je lani nezadovoljno ovirala prizadevanja svetovne organizacije v Kongu.

Ta Nehrujeva izjava je povzročila zelo jezno reakcijo britanskih časopisov. Ki trdijo, da je akcija OZN »nezakonita« in ima, kakor piše »Daily Telegraph«, ki je blizu vladi - Combe pravi, da so hodi za neodvisnost svoje pokrajine in »noče izročiti Katange, da bi jo izkoristil ves Kongu.«

ZAOSTRITEV KONTROLE - V Sovjetski zvezi je v teku reorganizacija sistema državne kontrole, od katere pričakujejo, da bo omogočila učinkovitejšo ugotavljanje delanskega izvajanja vladnih sklepov o najvažnejših gospodarskih vprašanjih. Poudarjajo, da novi sistem ne bi škodoval pravic krajevnih vladnih organov.

NOVA SOVIJETSKA EKSPLOZIJA - Na švedskem so zabeležili potres, katerih sodijo, da jih je povzročila nova sovjetska poskusna eksplozija.

Pozno poljsni motaj

Foto: F. Pordani

7 vprašanj o GG Bled

SNEG RUŠI PLAN — STROJI MIKAJO MLADE DELAVCE — 15 MILIJONOV DINARJEV ZA LEPŠE ŽIVLJENJSKE POGOJE IN SE NEKAJ DRUGIH UGOTOVITEV

Proti simpatičnemu (to besedo v zadnjem času uporabljamo namesto pridevnika čudovit) upravniemu posloju Gozdnega gospodarstva Bled sem se namenila predvsem zaradi tega, ker so mi na občinskem sindikalnem svetu v Radovljici povedali, da so v tej gospodarski organizaciji razmeroma zelo daleč s pripravami na novo delitev dohodka. Ker pa je pogovor že lepo stekel, sem izrabila priložnost in hitro povprašala še po tem in onem in si tako vsaj približno uspeša (ne zamerite mi, ker si to domišljam) ustvariti sliko problematike enega naših največjih gozdnih gospodarstev. Sedaj namoč zapoluje že 1109 delavcev in uslužbencev, od tega približno polovico stalnih, polovico pa sezonskih.

Z decentralizacijo podjetja so v Gozdnem gospodarstvu Bled začeli že lani, ko so uvedli 10 ekonomskih enot. Letos so le-te razdelili na 26 enot, izvolili pa 7 obratnih delavskih svetov. Tako en obratni delavski svet zajema dve ali več ekonomskih enot. Prav sedaj je v teku izpopolnitev decentralizacije upravljanja, saj je predvideno, da bodo delavski sveti v najkrajšem času pristojni za delitev osebnih dohodkov, razpolagali pa bodo tudi s 25 odstotki celotne amortizacije in 15 odstotki namenskih skladov.

Prilagojeno sestavo novih pravilnikov o delitvi čistega dohodka in osebnih dohodkov so se v GG Bled lotili dokaj sistematično. Izvolili so posebno desetčlansko komisijo, v kateri so predstavniki organov delavskega samoupravljanja in predstavniki uprave podjetja. Komisija se deli na manjše skupine, ki pripravljajo posamezne dele novih pravilnikov. S temeljitimi pripravami in izdelavo osnutkov bodo s končnimi končati do konca oktobra, novembra pa so namenili razpravam o osnutkih po posameznih ekonomskih enotah.

Sedaj so delavci v Gozdnem gospodarstvu, tako kot delavci v mnogih sorodnih gospodarskih organizacijah, plačani po akordu, razen tega pa prejemajo še konstantno kolektivno premijo. Povprečne prejemke celotnega kolektiva je bilo julija letos 29.300

dinarjev za osem ur dela. Ker pa skoraj vsi delajo v sezoni več kot osem ur, je bilo povprečje izplačanih prejemkov 23.000 din. Ker je akumulativnost gozdnih gospodarstev v primerjavi z industrijskimi panogami nekoliko nižja, sorazmerno težko držijo korak tudi z višino osebnih prejemkov, ne da bi pri tem zmanjševali investicije in druge.

Polletni obračuni kažejo, da so v GG Bled realizirali 83 odstotkov brutoprodukta; plan oddaje so ob zaključku prvega polletja dosegli 55-odstotno (z 20. avgustom se je število odstotkov povzpelo še na 74). Da je bil plan toliko presežen, je vzrok predvsem v tem, da je preteklo zimno sneg na mraziških poljih okoli 80 tisoč kubičnih metrov lesa, katerega morajo sedaj pospraviti, da se ne zaredi v njem snega.

Letos so za objekte družbenega standarda namenili 15 milijonov dinarjev. Sedaj ima več kot 90 edinstvenih delavcev urejeno družbeno prehrano, uredili so pa jim tudi prijetna in čista bivališča v neposredni bližini največjih krajev sečnje.

Medtem ko je pred časom v gozdovih prislo v poštev predvsem ručno delo, v zadnjem času tudi pri nas vse bolj uvajajo mehanizacijo. Tako so pri GG Bled kupili več motornih žag, traktorje-goseničarje, za izvoz lesa, žične izvalke in šerjave ter tako razbremenili delavce pri najtežjih delih, obenem pa pritegnili več mladih delavcev, ki radi delajo pri strojih. Skoraj nepotrebnost pa je sedaj tudi konjska vprega, katero je bilo v zadnjem času že tako ali tako težko dobiti.

M. Šošić

Seja KO Cerklje

Cerklje - Minuli četrtek je imel Krajevni odbor v Cerkljah svojo 21. redno sejo, na kateri so razpravljali in sklepali o dokončni izgradnji parka in parkirnega prostora, o ureditvi gramozne jame in še o nekaterih drugih krajevnih zadevah. Sejo je vodil predsednik odbora Janez Globočnik, ki je navzoče seznanil s potekom komunalnih del. Največ dela je še pri urejanju parkirnega prostora, ker bo treba urediti pločnik, dva zbirna kanala za odtok vode in pri pokritju tamkajšnjega potoka "SUHEGA GRABNA". Medtem, ko je park pred spomenikom že urejen in zasajen, morajo posaditi še nekaj dreves, zgraditi pa bodo tudi vodomet tako, da bo središče vasi povsem spreminilo svoje doseganje lice. Tako bodo tudi Cerklje počasi dobile sliko malega mesteca, saj postajajo čedalje bolj privlačna turistična točka in to predvsem zaradi Krvavca, Senturške gore, letališča na Brnških hri.

Krajevni odbor je poskrbel, da bo končno enkrat urejena gramoznica za ta okoliš, oziroma da so primerno gramoznice sploh dobili. Danes si bo gramoznice ogledala še posebna komisija, ker bodo tam postavili tudi leseno

lopo, zapornice in drugo. S to novo gramoznico bo KO pridobil ker ne bo treba več krpovati dragega gramozja za občinske ceste in druga komunalna dela, razen tega pa bodo v njej dobili gramoz tudi vsi zainteresirani prebivalci.

Sklenili so tudi, da bodo v vasi Cerklje namestili še dve jazni luči pred Premozarjem in Čmžarjem.

Sklenili so opozoriti cestno upravo v Kranju, da bi bolj skrbela za vzdrževanje ceste Cerklje - Brnki.

IZVOZ

Tržič (B. F.) - Gospodarske organizacije s področja tržiške komunne so v I. polletju 1961 močno presegle družbene načrte, kar zaveda izvoz. Tako je Tovarna kosa že v prvih šestih mesecih letos izvozila 69,9 odstotkov letne planske obveze, ZLAT 61,2 odstotkov, BPT 68,2 odstotkov in tovarna -Runo- 72 odstotkov. Precej pod družbeno obvezo pa sta ostali tovarna -Peko-, ki je v prvem polletju izvozila le 16 odstotkov predvidene letne količine, in pa Tovarna za pile, ki v tem obdobju sploh še ni nič izvozila.

V Podkorenu na Gorenjskem se tako družno zberejo k striženju ovac

V Ljubljani od 30. septembra do 8. oktobra mednarodni sejem gradbeništva

V soboto, 30. 1. m., bodo na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani odprli mednarodni sejem gradbeništva. To bo prvi specializirani sejem iz gradbene stroke. Zaradi številnih prijav razstavljalcev je vodstvo Gospodarskega razstavišča sklenilo dograditi za vsako ceno tudi novo razstavno dvorano s približno enako kvadratno razstavno površino, kot jo ima sosednja dvorana Gospodarskega razstavišča. Gradbena dela so že zaključena in izvajatelj opravlja zdaj v glavnem še nekatera obrtniška dela.

Vse razstavne prostore Gospodarskega razstavišča je za manifestacijo gradbene tehnike in dosežkov v gradbeništvu že razprodan. Tehnični krogi posamezne industrije gradbenega materiala, gradbene

operativne ter številni obiskovalci si bodo lahko na dokaj strnjem kompleksu ogledali vse modernizacijo procesov industrije gradbenega materiala in gradbene operativne. Sejma se bo udeležilo kar 181 razstavljalcev iz Anglije, Avstrije, Danske, Francije, Italije, Madžarske, Zvezne republike Nemčije, Poljske, Švedske in Združenih držav Amerike.

Zvezna gradbena zbornica in Gospodarsko razstavišče v Ljubljani kot prireditelja sejma želita, da bi imela ta prireditelj poslovni

značaj. Zainteresirani kupci se bodo s pomočjo strokovnih komisij lahko opredelili za nakup ustreznih strojev in opreme iz uvoza oziroma za sklenitev raznih gradbenih in drugih poslovnih pogodb. V okviru sejma bo mogoče sklepati pogodbe za izvršitev raznih gradbenih uslug in storitev. Na sejmu bodo zastopana razen številnih domačih in tujih proizvodnih podjetij Jugoslovanska investicijska banka pa bo imela na sejmu svoj biro, ki bo sprejemal prijave kupcev.

A. I.

Nov turistični objekt

(U) Kranjska gora - Zgornje-savska dolina je dobila po zaslugi Turističnega društva v Kranjski

ski gori nov turistični objekt. Pod Martuljkovo skupino je vodila doslej skoraj nepoznana steza od Martuljke mimo prvega Martuljkovega slapa, skozi sotesko do Bučanovega rova. Pot predstavlja nov in zelo prikopen turističen objekt za Zgornjesavsko dolino in morda po pestrosti prekaša poznani Vintgar. V skale vdelana, oziroma večkuna pot se vije preko novo zgrajenih mostov do prvega slapa, od tu dalje pa do Bučanovega rova.

Med narodnoosvobodilno vojno so jo uporabljali tudi partizani, ki so se po njej umikali sovražniku. Pot je pomembna tudi zaradi spomenika padlim partizanom, ki stoji pod slapom. Podjetje za urejanje hudoornikov, ki je tu zgradilo "novi Vintgar", je po vsej verjetnosti uspelo. O tem že pričajo vsakodnevni in predvsem nedeljski turisti, ki dajejo priznanje novemu turističnemu objektu Turističnega društva Kranjska gora. Posebnost novega "Vintgarja" je prav v tem, da se lahko pripelje izletnik z avtomobilom prav do pričetka nove turistične poti.

Sročanje

Foto: F. Perdan

GOSPODARSKE VEŠTI

V avgustu za 8,5 odstotka nad lanskim povprečjem. Industrijska proizvodnja v Sloveniji je v mesecu avgustu v primerjavi s povprečno proizvodnjo lani porasla za 8,5 odstotka. V primerjavi s prvimi meseci lani smo proizvedli v letošnjem avgustu le za 4,5 odstotka večjo količino industrijskih izdelkov. Osemmesočna bilanca pa izkazuje 8,3 odstotno povečanje.

Vrednost izvoza v prvih 7 mesecih. V prvih sedmih mesecih letošnjega leta je doseglja vrednost izvoznega blaga nekaj nad 95 milijard dinarjev. To je približno 4 odstotke več kakor v ustreznem lanskem obdobju. Najbolj se je povečal izvoz električne energije, premoga in nafte, mnogo več kakor

lani. Je izvažala tudi črna metalurgija, tekstilna in kovinska industrija ter ladjedelništvo.

Na Beograjskem sejmu za 124 milijard dinarjev prometa. Podatki o letošnjem petem mednarodnem sejmu tehnike v Beogradu kažejo, da je bila ta prireditelj tudi s komercialne strani dokaj uspešna. Na sejmu so sklenili za 124 milijard dinarjev kupelj.

Vedno večja blagovna izmenjava z Indijo. Blagovna izmenjava z Indijo stalno narašča, čeprav se struktura izvoza in uvoza spreminja. Dinamika je vedno večja pri uvozu kot izvozu. Medtem ko je uvoz narasel za približno petkrat, je izvoz narasel samo za dvakrat.

Ob polletju zadovoljivo povprečje

GOSPODARSKE ORGANIZACIJE V TRŽISKI OBČINI SO DOSEGLE LETNI PLAN REALIZACIJE Z 49,8 Odstotka, sklade vključno z rezervnim skladom pa s 83,1 odstotka

Ceprav na območju tržiške komunne periodični obračuni za nepovzvalizirana podjetja ne prikazujejo dokončne delitve dohodka (čisti dohodek še ni dokončno razdeljen na osebne dohodke, prispevke v investicijski sklad občine, rezervne sklade in na sklade gospodarskih organizacij), so že prvi obračuni ob polletju zadovoljivi in bodo ustvarjeni skladi še precej večji, kot so jih gospodarske organizacije predvidele z družbenim planom. Celotno gospodarstvo je po znanih podatkih v prvem polletju 1961 doseglo plan realizacije z 49,8%, narodni dohodek s 43,3%, osebne dohodke z 32,7%, sklade podjetij, vključno z rezervnim skladom, pa z 83,1%. Izvoz je bil dosežen s 46,6%, gospodarske investicije s 17% in negospodarske investicije s 37,9%. Večja ali manjša odstopanja z ozirom na letni plan so večkrat razumljiva, ker je družbeni načrt za leto 1961 sestavljen še po starih instrumentih, medtem ko

so periodični obračuni gospodarskih organizacij za I. polletje že sestavljeni po novih predpihih. Le-ti pa imajo predvsem namen omogočiti pospešeno investicijsko izgradnjo in usmeriti dosežene sklade gospodarskih organizacij v povečanje skladov obratnih sredstev, znižati medesebno kreditiranje in stare dolgeve gospodarskih organizacij.

Kar zadeva celotno realizacijo v industriji, so plan presegle: Tovarna kos in sprov. Tovarna lepenske, -Runo- in ZLAT; pod družbenim načrtom so torej Tovarna za pile, Peko in BPT.

Tovarna kos in sprov je tako visoko realizacijo dosegla zato, ker večino proizvodov proda v drugem trimesečju, medtem ko v drugem polletju spet proizvođa za zalogo. Takšen način poslovanja in je v tej tovarni vsakoletni pojav. Plan izvoza je prav zaradi tega Tovarna kos v tem obdobju močno preseogla in je že letni plan izvršila 66,9%. Vsi dosežani dogovo-

ri pa kažejo, da bo podjetje letni plan lahko tudi preseoglo.

Tovarna lepenske je dosegla tako pozitiven rezultat predvsem zaradi novih ekonomskih instrumentov, ki dajejo podjetju večjo možnost gospodarskega razvoja kot lani. Prav zaradi tega je Tovarna lepenske že v prvem polletju lahko ustvarila za sklade nad 75% letnega plana.

Delovni kolektiv tovarne usnja -Runo- je dosegel v prvem polletju letni plan realizacije s 56,2%, količinsko proizvodnjo s 53,4%, izvoz s 7,3%, gospodarske investicije s 76% in negospodarske investicije z 1,5%.

Uspešen obračun ob polletju gre predvsem na račun poizkusne proizvodnje, s katero pa je delovni kolektiv prenehal s 1. julijem. Podjetje je bilo v rekonstrukciji in je v tem času nabavilo precej novih strojev in drugih naprav, s katerimi je pospešilo samo proizvodnjo in tudi delavcem zagotovilo boljše delovne pogoje.

Razen tega je k temu uspehu precej pripomogla tudi korektura tarifnega pravilnika. Stevilne tarifne postavke za najrazličnejša delovna mesta so razdelili v devet novih skupin in vsaka izmed teh skupin zajema več delovnih mest, ki so si po kvalifikaciji in težini dela podobne (zato imajo tudi enako tarifno postavko). S tem je bilo omogočeno, da je en delavec lahko delal na različnih delovnih mestih in svedel tam, kjer je bila v tistem trenutku največja potreba za nemoten potek proizvodnje.

Podjetje -Runo- je v tem obdobju ustvarilo 107.954.000 čistega dohodka, od tega pa je vložilo v sklade 52.385.000 din. Z ustvarjenimi skladi je -Runo- delno rešil vprašanje obratnih sredstev, razen tega pa bo lahko že letos začel z gradnjo 29-stanovanjskega bloka, za katerega ima rezervirano 18 milijonov dinarjev. - Po rekonstrukciji, tako smo zvedeli pred nedavnim v razgovoru z nekaterimi člani kolektiva -Runo-, bo

delovnemu kolektivu omogočeno tudi zvečanje doseganja letnega družbenega načrta. Z enakim številom delavcev, kot je bilo doslej, bodo poskušali dosegati letni plan 940 milijonov dinarjev zvišati za eno milijardo.

Združena lesna industrija je plan realizacije preseogla kljub temu, da je količinska proizvodnja ob polletju bila dosežena le z 39,9% z ozirom na letni plan. Na končni uspeh podjetja je vplival ugodni devizni režim, redukcija proizvodnje nerentabilnih zabojev in povečanje proizvodnje ladijske opreme in ostalega pohištva.

Tovarna za pile -Triglav- plana realizacije ob polletju ni dosegla na račun tega, ker tudi malenkostnega izvoza ni uspela realizirati. Vse pa kaže, da tudi v drugem polletju ne bo uspela svojih izdelkov izvoziti. Prav zaradi tega bo moralo podjetje preusmeriti svojo doseganja proizvodnjo, ker je povpraševanje za pilami na domačem in tujem tržišču vse manjše.

Tovarna ševljev -Peko- v prvem polletju ni dosegla plana realizacije, kar v tem obdobju prodaja lahko obulet, vsekakor pa izpada ob koncu leta ne bo več, ker je na trgu v drugem polletju zimska obutev. V nekoliko težjem

položaju je podjetje zaradi izvoza, zaradi česar plana verjetno ne bo doseglo, ker "Peko" doslej še nima sklenjenih pogodb.

Glavni vzrok nedoseganja plana v BPT je ta, da podjetje odjemalcem, ki niso plačevali starih dobav, ni odpremljalo novih pošiljk.

Tako kot vsa prejšnja podjetja, ima tudi BPT precej problemov zaradi pomanjkanja obratnih sredstev. Problem obratnih sredstev pa je v največ primerih zaradi nepravilnega plačila že odkupljenega blaga ali pa so sredstva vložena v zalogo.

Kar zadeva obrt, gradbeništvu, trgovino, kmetijstvo in gostinstvo, ima tudi BPT precej problemov realizacije ob polletju precežen, pod planom je ostala le komunalna dejavnost vendar pa veli doseganja izračuni v zvezi z omejenimi področji gospodarske dejavnosti še niso točni, kot smo zapisali že v uvodu.

O vseh teh rezultatih in še nekaterih drugih ugotovitvah, ki so se pojavile ob polletju na območju tržiške komunne, je večkrat razpravljaj občinski ljudski odbor, iz gradiva, pripravljene za sejo, pa smo tudi mi povzeli nekaj podatkov.

MALI/OGLASI

VSAK DAN SVEZE MORSKE IN SLADKOVODNE RIBE TER ZABJI KRAKI V PRODAJALNI RIBA - Delikatosa Kranj

PRODAM

Prodajam motorno kolo Tomos Puch, 175 ccm. Kovač Rudi, Tavčarjeva 1, Jesenice 3732. Ugodno prodajam kompletno krusno peč. Pot na Jošta 18, Kranj 3733. Prodajam 2 prašička, težka po 60 kg. Pavlič Kristina, Ljubno št. 21 3734. Prodajam moped in otroški športni voziček. Hafnerjeva 11, Kranj 3735. 2000 kg krme prodajam ali zamenjam za industrijska jabolka ali jih kupim. Oddati ponudbe pod 'Sladica krma' 3736. Več vprečnih voz od 800 do 2000 kilogramov nosilnosti, napravljivek in zelo dober prosto stoječ zidani štedilnik na 3 plošče, prodajam. Dovan Stanko, Cankarjeva 25, Trzin 3737. Prodajam 14 mesecev starega črebeta. Zaveska 22, Orheh, Kranj 3738. Prodajam takoj vseljive stanovanje pri novi šoli na Planini. Ulica Tatjana Odrovc 5 3739. Prodajam par metrov suhih smrekovih debl, debeline 30 in 50 mm. Naslov in oglaševanje oddelku 3740. Pecen prodajam skoraj nov kmetiški mlaz. Senčur 35 3743.

KUPIM

Kupim rloživ športni voziček. Lešek Jozefa, Sempetrka 22, Kranj 3741.

OSTALO

Vsa tapetniška dela vam hitro, lepo in moderno izvedla tapetnik Lakner Jozef, Stražišče 3212. Kmetijska zadruga Senčur prodajala montažno barako. Interesenti naj se zglasijo v soboto, 23. septembra ob 16. uri na upravi zadruge, kjer bo licitacija 3728. V Zelenikah od Dolenje vas iščem sobe za foto-stelje. Plačam dobro. Oddati ponudbe pod 'Foto-stelje' 3742. Kdor mi preskrbi neopremljeno sobo v Skofji Loki, dobil 10.000 din nagrade. Mrak, Vešter 18 3743. Iščem mlinskega pomočnika ali tudi nekvalificiranega delavca za pomoč v mlini. Hrana in hranovanje v hlini. Alojz Kozelj, Valeni mlin, Hotemoše 16, p. Pred-dvor

OBJAVE

VISJA KOMERCIJALNA ŠOLA MARIBOR sekcija Kranj - pri DELAVSKI UNIVERZI razpisuje

vpis v I. in II. letnik izrednih slušateljev VKŠ

dne 25. septembra 1961 od 7. do 17. ure na DU v Kranju, Trg revolucije 2 (Delavski dom, vstani!) Pogoji za vpis v I. letnik: a) za že pripravljene: - sklep VKŠ v Mariboru o sprejemanju kandidata; - dokumente, ki jih kandidati še niso predložili (šolsko spričevalo, rojstni list itd.); - potrdilo o sprejemnem izpitu za tiste, ki niso imeli pogojev. b) za nove pripravljence: - vlogo za sprejem študenta na 50 dni; - zadnje šolsko spričevalo o dovršeni srednji izobrazbi; - življenjepis; - potrdilo podjetja (ustanove, zavoda) o sposobnosti odnosa pripravljence; - ovrženjem prepis rojstnega lista. Pod a) in b) prinesajo kandidati še 3 novejša fotografije 3x4 cm za strojno vpisno (izdajo, obrazci, izkaznica, kolekt. list). Pogoji za vpis v II. letnik (III. semestr): a) za redni vpis mora kandidat imeti:

RAZPIS

Vpis v srednjo komercialno šolo v Kranju

Center za izobraževanje kadrov v blagovnem prometu (bivša Vojenska šola za trgovinsko stroko v Kranju)

RAZPISUJE

vpis v srednjo komercialno šolo

Vpišejo se lahko vsi kvalificirani delavci, ki so zaposleni v trgovini ali na delovnih mestih v proizvodnih organizacijah (tovarnah, podjetjih). Vpisovanje bo danes, dne 20. septembra od 16. do 18. ure na šoli, Cankarjeva 2, II. nadstropje. Pri vpisu je treba predložiti: zadnje šolsko spričevalo, rojstni list, potrdilo podjetja, da lahko poseđa točaj in 2000 din vpisnine.

RAVNATELSTVO

Otroška posvetovalnica Senčur - 30. septembra 1961 ob 15. uri. Osnovna šola Voklo - 30. septembra 1961 ob 16. uri. Kmetijsko posestvo Hrastje - 30. septembra 1961 ob 16.30 uri. Osnovna šola Trboje - 30. septembra 1961 ob 17. uri. Kontrolni pregled koz bo dne 14. oktobra 1961 na istem cepišču ob isti uri. Starši naj pripeljejo k cepljenju otroke, čeprav niso prejeli vabila. Cepljenje je obvezno. S seboj je treba prinesiti izkaznico o cepljenju in vabilo.

Zdravstveni dom Kranj

HINO

Jesenice -RADIO-: 21. in 22. septembra franc. film PRECEP. Jesenice -PLAYZ-: 21. in 22. septembra ameriški barvni film ČLOVEK, KI JE PREVEČ VEDEL. Zirovnica: 20. septembra jugoslovanski barvni film KAROLINA RESKA. Dovje: 21. septembra jugoslovanski barvni film KAROLINA RESKA. Kropa: 21. septembra ameriški film PUSCAVA ŽIVI ob 17. uri, domači film PET MINUT RAJA ob 20. uri. Ljubno: 21. septembra slovenski film TRI ČERTINE SONCA ob 20. uri. Radovljica: 20. septembra jugoslovanski film VIZA ZILA ob 17.30 in 20. uri, 22. septembra italijanski film ANA IZ BROOKLYNA ob 20. uri, 22. septembra slovenski film PLES V DEZJU ob 20. uri. Duplca: 20. septembra francoski film TO JE CAS UBIJALCEV ob 18. uri, 21. septembra isti film ob 20. uri. Kranj -CENTER-: 20., 21. in 22. septembra ameriški film MLADI LEVI ob 17. in 20. uri, matineja ob 10. uri. Kranj -STORZIC-: 21. septembra italijanski film SMRTNI UDAREC ob 10. uri, premiera švedskega filma POUK O LJUBEZNI ob 16., 18. in 20. uri, 22. septembra švedski zabavni film POUK O LJUBEZNI ob 16., 18. in 20. uri ter matineja ob 10. uri. Stražišče -SVOBODA-: 21. septembra amer. barvni film PRINC VALIANT ob 18. in 20. uri. Cerklje -KRVAVEC-: 20. septembra amer. barvni film PRINC VALIANT ob 20. uri. Naklo: 21. septembra francoski barvni film FOLIES BERGERE ob 20. uri.

Otroci brez malice?

Kranj - Ze dobrih deset dni je od tega, kar se je v šolah pričel pouk, toda šolske kuhinje še vedno ne obratujejo. Vsičuje se vprašanje, zakaj šolska vodstva ne poskrbijo za to, da bi bilo ob pričetku šolskega leta tudi za šolske kuhinje pripravljeno vse potrebno in bi bile te sposobne učencem takoj nuditi toplo malico. Čeprav malico pogrešajo vsi učenci, je še prav posebno težko za tiste otroke, ki obiskujejo vzgojno-varstveno ustanovo. Letos imajo namreč učenci v Kranju pouk en teden dopoldan, en teden pa popoldan. Če pride otrok v vrtec ob 6. ali 7. uri zjutraj in gre potem v šolo ob 7.30, ostane brez hrane

Kolektiven izlet

Trzin (n. n.) - Tukanjska organizacija ZROP pripravlja za prve dni v oktobru kolektivni izlet svojih članov. Na izlet bodo šli verjetno v Ankarano in si spoznajo okolje Postojnske in Skočjanske jame.

Asfaltiranje ceste Bled-Ribno

Prapor so razvili

Kokrica (-an) - V nedeljo popoldan je bila pred Prosvetnim domom na Kokrici manjša slovesnost, ki jo je pripravila postaja. Udeležili so se je domačinska Društva upokojencev čini in okoličani, med njimi pa je Predsedje v počastitev 20. letnice bilo tudi več zastopnikov raznih političnih in družinskih organizacij. Ob tej priložnosti so razvili tudi društveni prapor, ki mu je kumoval delovni kolektiv Zage Britof. V imenu tega kolektiva je zbrani množici spregovoril tovariš Vinko Galičič, ki je poudaril pomen društva za to področje, hkrati pa se je dotaknil tudi pomena praznovanja 20-letnice revolucije. Izvedli so tudi kulturni program.

Pred letnimi konferencami OO LMS OBRACUN DELA

Mladina škofjeloške občine se je aktivno pripravila na letne konference osnovnih organizacij. To bodo kaniane do konca oktobra. Nekoliko v prvi polovici novembra pa bo letna konferenca obč. komiteja Ljudske mladine Skofja Loka. Pričakujejo, da bo na letnih konferencah mladina razpravljala predvsem o delu in življenju mladih v delovnih kolektivih oziroma o odnosu med samoupravnimi organi ter političnimi organizacijami in mladimi proizvajalci. n-k

Posojilo za stanovanja

Trzin (n. n.) - Gradbeno podjetje Trzin je dlje poskušal omiliti stanovanjski problem nekaterih članov delovnega kolektiva. Ker pa podjetje nima dovolj lastnih sredstev za gradnjo stanovanjskega bloka, v katerem naj bi bila 4 družinska stanovanja in 5 garsonjer, je podjetje zaporilo občinski ljudski odbor za posojilo za občinskega stanovanjskega sklada v znesku 12 milijonov dinarjev.

Prvi koncert v novi sezoni

Drevi priroja komitaja za kulturno-umetniško dejavnost Svobode Jesenice prvi koncert letošnjega sezona. Povabila je soliste RTV Beograd in Radia Sarajeva, ki bodo izvajali koncert pod nazivom 'Večer narodnih pesmi, zabavnih melodi in humorja'. Koncert, ki bo v Cufarjevem gledališču, bo kvalitetna prireditev za vse ljubitelje narodne in zabavne glasbe.

Zagrebski velesajem in železarji

Za zagrebski velesajem kažejo tudi letos jesenski železarji veliko zanimanje. Ne le, da železarna Jesenice tudi letos razstavlja na sejmu, marveč kažejo jesenski železarji veliko zanimanje za tehnične novosti letošnjega sejma. To dokazujejo vsakodnevne skupinske ekakurije v Zagreb, ki jih organizirajo posamezni obrati za svoje člane. Posledno skupino tvori 45 novotarjev in racionalizatorjev, ki so obiskali sejem v ponedeljek. Velesajem obiskali tudi učenci III. razreda Metalurške industrijske šole ter dijaki IV. razreda Tehnične srednje šole, ki delujeta v okviru železarskega izobraževalnega centra.

BELEŽKA

PRESERNOV GAJ ALI...

Kaderkoli se tuji pogovarjajo o gorenjski metropoli, se pogosto spomnijo tudi na Presernov in njegov grob. Res, Kranj se lahko pohvali s tem, da tu počiva naš največji pesnik. Zal se tega prav ni domaćini, vsaj tako kaže, ne zvedemo. Ne maram na tem mestu kritizirati ureditve Presernovega groba, čeprav bi manjkala beseda ne bila odveč. Poslednje očitje in vevci prav gotovo nosi znak spoštovanja človeku, ki je v temnih dneh naše zgodovine zaslužil plamenico upanja in vere v svetlejšo prihodnost.

Nekdanje staro kranjsko pokopališče s pesnikovim grobom je sedaj spremenjeno v Presernov gaj, v kraj počitka in spominov - mladi pa ne v kraj krebojskih spopadov in igranja kart. Slednje se namreč na tem mestu kaj pogosto dogaja. Niso redki primeri, da kričanje vnetih igralcev odmeva po vsem gaju. - In ti mladi kvartopirci so predvsem šolarji, ki namesto domov zaslijejo v Presernov gaj. Šolske torbice pomerjejo po tleh, plašče obesimo na bližnja drevesa ali na obzidje, iz hlinnih žepov potegnemo igralne karte in - Presernov gaj se spremeni v Monte Carlo. Razumljivo je, da vrsti igralci pri igri ne skoparajo s klečnicami in drugimi nesposobnimi izrazi, ki ne spadajo nikamor, najmanj pa na ta kraj.

Ne mislim, da bom s temi skromnimi besedami prevzgojil mlade igralce. Ne, še najmanj, ker sem po drugi strani prepričan, da tega pisanja sploh ne bodo brali. Pač pa bi bil zadovoljen, da bi ta beležka našla ugoden odmev pri starih in vzgojiteljih. n-k

Gradbišče ni igrišče

Kranj (an) - Čeprav se gradnja stanovanjskih blokov na Zlatem polju bliža k koncu, bi morla kazalo omeniti, da je pri gradnji vedno več nevednosti, ker so se v novo zgrajena stanovanja že vvelice stranke. Seveda ne manjka orok. Le-ti se sedaj podijo po gradbišču, mnogokrat ovirajo delavce, najslabše pa je takrat, kadar delavec ni, to je ob nedeljah. Takrat so otroci najbolj prosti, saj ni nikogar, ki bi jih kradil. Dogaja se, da se igrajo v vrtički za prevažanje materiala, s njimi razvažajo in stresajo po gradbišču material, predvsem sipo in pesek, raznašajo lesene dele.

Pred dnevi je skupina fantičev vzela iz blokov lesene letve (deske), ki ga rabijo pri polaganju podluge in iz njih delala sablje. Drugi se zopet poslužujejo električnega dvigala in drugih strojev, ki se jim jih posreči spraviti v pogon in tako dalje. Zanimivo je, da nekateri stari na to početje brezbrinno gledajo in se mu celo smejijo. Vprašamo se, ali so smejljivi kdaj pomislili, da je treba otroka poučiti, naj ne dela škodno, naj ne ovira delavcev pri delu in končno, da je vsako tako početje drago in včasih tudi nevarno.

Otrokom naj bi predlagali keristnejše igranje, čeprav je trenutno res težava, ker še niso urejena primerna igrišča.

Kroparska beležka

Kropa, 18. septembra (E. G.) - Včerajšnja modelja je bila izredno lepa in jo privabila v Kropo precej turistov. Večja skupina se je ustavila pri bazenu in presenečeno ugotovila, da je že zaprt.

Več kot teden dni je že od tega, kar so bazen izpraznili, popravlili lesalnike in zaprli kabinice. Vreme se je sedaj močno izboljšalo, kopališče pa je ostalo zapeto, kar je za domačine, ki bolj pa za tuje, povsem nezamisljivo. Domačini namreč so že vedo, tuji pa se nezadovoljno vračajo iz Krope.

Letos je bilo precej kritike na račun upravljanja kopališča. Ob nezableno hitrem koncu sezona pa se nezadovoljstvo še veča. Mimogrede še ono vprašanje, ki bilo res tako težko postaviti na čisti tablo, ki bi tujim obiskovalcem pokazala pot do kopališča?

PRAVNI NASVETI

H. M. Jesenice VPRASANJE: Sprašujete, ali se saračna plačila za nadurno in nedeljsko delo pri odmeri stanovanjskih bonov, ali pa se stanovanjski boni računajo samo od osnovne plače v rednem delovnem času?

ODGOVOR: Po predpisih, ki jih podležja v praksi izvajajo, se stanovanjski boni izplačujejo na podlagi vseh mesečnih prihodov, ki so vključeni v vsi zračnik. Ni treba posebej zaglaševati, da nam pri odmeri stanovanjskih bonov marajo naraščajoči tudi nadurno delo in delo ob nedeljah. Če se odprejemo, ki jih dobijo pri delitvi vseh plačilnega sklada, imajo pravico zahtevati stanovanjske boni.

D. S., Ljubno VPRASANJE: Zanima vas, kako se obračunava nadomestilo za plačo med znanstveno raziskovalno za delo zaradi bolezn?

ODGOVOR: Nadomestilo plače se deli po pravilih na podlagi povprečja plač s stalnimi dodatki na delo v rednem delovnem času, ki so bile izplačane v zadnjih 3 mesecih pred tistim mesecem, v katerem je nastal primer, ki daje pravico do nadomestila. Dej plačilnega sklada, ki ga naknadno razdeli gospodarska organizacija, se ne vzame v opano za nadomestilo, zato pa upoštevna gospodarska organizacija pri delitvi plačilnega sklada tudi dne-

ve, ko je bil zavarovane bolan, kot da bi bil tiste dneve delal. Morate pa vedeti, da se na ta način deli osnova za nadomestilo, nadomestilo plače pa je izračunano v odstotkih od te osnove in se za posamezne primere neznatno razlikuje. Torej v čas bolniškega dopusta ne boste dobili polne plače.

P. A., Podhlem VPRASANJE: Sprašujete, kakšno invalidnina vam pripada, ker ste bili na invalidski komisiji ocenjeni za invalida II. kategorije s štiriturno zaposlitvijo?

ODGOVOR: Po zakonu je invalidska pokojnina lahko polna ali nepolna. Polna invalidska pokojnina znaša 100 odstotkov pokojniške osnove. Nepolna invalidska pokojnina pa se odmerja v odstotku od pokojniške osnove. Delovnemu invalidu gre poln znesek ali zmanjšan znesek invalidske pokojnine, kar je praviloma odvisno od kategorije invalidnosti in invalidne starosti.

Osnova za odmero invalidske pokojnine je pokojniška osnova, od katere bi bila zavarovancu odmerjena ocena pokojnina po zakonu o pokojniškem zavarovanju, če bi ob nastanku invalidnosti pridobil pravico do te pokojnine. Odvisna pa je odmera invalidske pokojnine tudi od tega, ali je invalidnost nastala na delovnem mestu, ali pa je invalidnost nastala zaradi bolezn ali poškodbe izven dela.

Vsem sorodnikom in znanecam sporočamo žalostno vest, da nas je po težki bolezni za vedno zapustila naša draga mama, stara mama, sestra, teta

PAVLA KRIŽNAR roj. Šifer (Anžonova mama)

Pogreb drage pokojnice bo v četrtek, 21. septembra 1961 ob 16.30 izpred hiše žalosti na farmo pokopališče v Smartnem pri Kranju.

Zaljubljeni sin Mitja z družino, hčerka Pavla, sestre Jelena, Frančiška, Mila in Marjana ter ostalo sorodstvo

Knjiga o Julijskih Alpah

Jesenice (M. Z.) — Ob koncu leta bo pri Državni založbi Slovenije izšla zanimiva knjiga o Julijskih Alpah znanega slovenskega gornika Jaka Copa pod naslovom »SVET MED VRHOVI«.

S knjigo »Svet med vrhovi« bo Državna založba Slovenije izpolnila vrzel, ki je dolgo težila vse tiste, ki jim je pri srcu lepota naše zemlje in našega gorskega sveta. Kljub pokrajinskemu razkošju naše Gorenjske — o tem so pisali in še pišejo tujci in o tem so objavljale knjige tuje založbe — in kljub obsežni slovenski alpinistični literaturi bo ta knjiga o lepota slovenskih gora, kateri je posvetil njen avtor Jaka Cop mnogo let svojega življenja. Leta mnogo let s svojo kamero in najlepše prizore iz Zlatorogovega sveta. Tako je po dolgih letih izdanja nastala knjiga, polna najintimnejše doživljenjskih motivov iz

Julijskega alpskega visavja. Iz svojega bogatega slikovnega zaklada nam avtor sedevda posreduje v svoji knjigi najlepše od najlepšega. Nad sto dovršenih posebnih nam prikazuje Copov »Svet med vrhovi«.

Knjiga bo obsegala devet poglavij, in sicer pogled na Julijce, predgorje s Karavankama, bohinjski kot, od Baške grape do Krna, Trenta, od Kanina do Mangrta, Planica, Vršič in Krnica, Martuljek ter Krna, Vrta in Triglav.

Razširili bodo sueški prekop

Največji hoteli na svetu

Največji hotel na svetu je v ZDA. To je znani hotel družbe »Comrad Hilton« v Chicagu. Ta družba ima več hotelov v največjih ameriških mestih.

Eden najmodernejših hotelov na svetu je hotel v ameriškem mestu Beverly Hillsu, nedaleč od Hollywooda v Kaliforniji. Ta hotel so zgradili leta 1955. Hotel ima osem nadstropij; njegova izgradnja je veljala 15 milijonov dolarjev.

Smatrajo, da je po svoji moderni opremitvi boljši znan newyorški hotel »Waldorf Astoria«, ki je prav tako lastništvo družbe Hilton. Ta hotel je opremljen za večje skupine ljudi in v njem često biva več državnikov tujih držav.

Največji hotel pa je znani »Comrad Hilton« v Chicagu. Ta hotel je posebna mestna četrt. Ima 3000 sob s posebnimi klimatskimi napravami in z najmodernejšo opremitvijo. Razen tega je v hotelu 30 salonov in 7 svečanih dvoran za sprejeme in zabave. Ta hotel so zgradili leta 1927 in je zelo lepo ohranjen.

Rekord, ki ga drži ta ameriški hotel, pa bo skoraj ovržen. Pred kratkim so v Moskvi objavili, da bodo v bližini Rdečega trga zgradili moderen hotel s 3400 sobami. Novi hotel bo imel 12 nadstropij, v srednjem delu pa stolp, visok 20 nadstropij. Po načrtu bo imel ta moskovski hotel koncertno dvorano s 3000 sedeži, več kinodvoran in svoje trgovine.

Ugodna zamenjava

Po uradnih podatkih so turisti v Italiji lani pustili 410 milijard lir. Italijanski turisti so v letem letu porabili v tujini samo 45 milijard lir.

Narodi in vino

Italijanski statističarji trdijo, da vsak Italijan letno popije 133 litrov vina. Francozi imajo prvenstvo v potrošnji vina. Italijane prekašajo za 1 liter letno. Nemce smatrajo za največromnejše pivce vina. Povprečno popijejo Nemci 10 litrov vina na prebivalca. Avstrijci pa dvakrat več. V oca, Avstrijci pa dvakrat več. V zlati sredini so Švicarji s 36 litri vina na leto. Grki z 42 litri, Spanci z 49 litri in Portugalci s 33 litri vina.

Hans Werner Richter

PORAŽENI

«To je bilo sranje,» je dejal potem. «Ko smo prišli na hrib, je bil tamkaj Hahn: tisti iz prve čete. Ležal je v svoji luknji, drhtel in rekel, da ne more povejšati protinapada, ker da je bolan in da mora to storiti Hahnemann. Hahnemann pa je ves zaripet stopil iz luknje in vplil: »Kaj je s topniško predpripravo?« Hahn je zlezel k njemu in dejal, da lahko telefonira. Potem je Hahnemann odšel k aparatu in topniški posrednik mu je povedal, da mu lahko pomaga le s tremi strelci, ker ima streliva le še za petindvajset strelcev. Hahnemann je vplil prek telefona: »Vas tri strelci si lahko vložite v zadnjico!«

«Toda,» je dejal Guehler, »saj so vas podprli s tremi strelci.«

«Da, prekratko in prepozno. Blagoslovili so nas po glavi. No, in potem je Hahnemann dejal: »Naprej! In mi smo vstali, vzeli naše strojnice in odšli za Hahnemannom. — Američani so streljali kakor hudiči. Nekateri izmed nas so obžalili. Stisnili so se za kamenje. Mi pa smo šli za Hahnemannom. In potem smo ušli nekaj Američanov v mrtvi kot, tako da niso mogli ne naprej ne nazaj. Hahnemann je dejal: »Vzeli jih bomo s seboj.« Naperili smo strojnice. Hahnemann je stopil k njim in dejal: »Hands up!«, oni pa so dvignili roke. Eden izmed njih je imel polovico rane zamarsarjeno, pa tudi nam so bili sami ranjeni. Hahnemannu so dali kletovino in se odpravili nazvold. Nosili so svoje

ranjenec in krvaveli kakor svinje. Potem so pričeli padati šrapneli.»

«In Hahnemann?» je vprašal Guehler.

«Da,» je dejal Beljerke, »pravkar je hotel oditi nazaj, da bi privedel ostale. V tem trenutku je padel in nismo ga več videli. Stisnili smo se ob kamenje, oni za nami pa so kričali. Ležali smo in čakali. Bil smo tako daleč spredaj, da je ves blažolov padal po tistih za nami. Filusch je dejal, da ima poln gobec peska in hotel je reči »sranje«, pa je lahko izgovoril samo »...«, ker je imel polna usta peska. Potem pa so spet prišli Američani in nam kovali z brzostrelkami naravnost v gobec. Dejal sem Filuschu: »Človek zbeživa k njim!«, toda Filusch je kar ležal in stresal glavo.

In zatem je spet vas utihnilo, prišla je noč, mi pa smo še vedno ležali in nismo mogli naprej.»

«Cemu ne?« je dejal Guehler. »Cemu niste mogli naprej?«

«Američani so bili komaj dvajset metrov pred nami, in ponodil so spet pričeli streljati s svetločim nabojem. Za nami pa so bili naš padalec kot rezerva. Ležali smo med njimi in Filusch je dejal: »Od tod se ne bomo več izmotali.« Pobrskati jo morava, sem dejal, Filusch pa je vzel strojnico in rekel: »Vrzi jo proč! Vzel sem strojnico in dejal: »Filusch, ne počnajte svinjarij!«, on pa je odgovoril: »Mar ti še ni dovolj iz osrane vojne? Potem sva spet porinila gobec v pesek, kajti Američani pred nami so streljali kakor norci. Potem so pričeli vpliti.«

«Da,» je dejal Guehler, »slišali smo jih.«

«Toda naravnost v ušesa, človeki!« je dejal Beljerke. »Američani so bili nenadoma čisto zraven nas. Vplili so v nemščini: »Prenehajte, tovariši! Filusch je dejal: »Vrzi strojnico proč, Beljerke!«, jaz pa sem rekel: »Filusch, pobrskati jo bova morala!«, Toda Filusch je brenil strojnico čez skalo, da je ropotaje padla nazvold. Ne ljubi se mi več,» je dejal. »Končano je, Beljerke, končano, je nenadoma zavpil. Američani pa so vplili: »Vrzi orožje proč, tovariši! Počas sem se splazil nazaj. Filusch

V letošnji sezoni 24 tisoč vagonov sladkorja. Te dni bodo pričeli predelovati sladkorno peso v naših 13 sladkornih tovarnah. Sladkorna pesa je letos kvalitetnejša kakor lani, saj vsebuje povprečno 17 odstotkov sladkorja. Iz 180 tisoč vagonov sladkorne pese bodo letos proizvedli 24 tisoč vagonov sladkorja.

Struktura sindikalnih organizacij na Gorenjskem

328 sindikalnih podružnic na Gorenjskem je vključeno v trinajst strokovnih sindikatov. Največ članov ima sindikat tekstilnih, usnjarskih in gumarskih delavcev (11.379), sledijo pa mu sindikat kovinarjev (7.610), sindikat rudarsko metalurške kemične stroje (7.156), sindikat obrtno komunalnih delavcev (4.373), sindikat delavcev lesne stroje (3.574), sindikat gradbenih delavcev (3.352), sindikat trgovske in gostinske stroje (2.547), sindikat državnih uslužbencev (2.019), sindikat prometa in zvez (1.938), sindikat zdravstvenih delavcev (1.453), sindikat prosvetnih in znanstvenih delavcev (1.203), in sindikat kmetijcev (966) ter sindikat grafičnih delavcev (263). JP

RUDARJI ZADELI PRI VRTANJU NA MINO

V rudniku Bogovina v zajcarskem okraju so se ponorečili trije rudarji. Ko so s svodrom vrtali razpoke, v katere so vtaknili razstrelivo, je močna detonacija pretresla rov. — V preiskavi so ugotovili, da je prejšnja izmena rudarjev pustila v žili nerazstreljeno mino. Ker je njihova izmena končala prej, preden so utegnili razstreliti vse mine, so vpisali podatke o neaktiviranih minih v posebno knjigo. Ni še znano, kako je prihodnja izmena rudarjev ta zapisek prezrla.

USPEH PRISTANIŠČA KOPER

V koprskem pristanišču imajo letos skoraj podvojen promet. V avgustu je bilo 19.107 ton prometa. V osmih mesecih povprečno po 19.728 ton prometa v primerjavi s lanskim 11.892 tonami povprečno vsak mesec.

Tri hollywoodske lepotice niso na sliki zaradi obraza ali zaradi čedne postave, temveč zaradi petnačletnih, ki so privedle do svetovnega spora. Neke nemški inženir je iznašel posebno prožno pete, ki se dajo zamenjati in zaradi vzmeti ne utrujajo nog

DOKUMENTI! DOKUMENTI! DOKUMENTI!

IVAN JAN

4. V DECEMBRU JE ZAVRELO

Na II. kongresu KPS Miha Marinko pravi med drugim:

«...Na Gorenjskem se je po težkih udarcih, ki so jih utrpeli partizani v septembru in oktobru, po delni demobilizaciji ljudstva zaradi množičnega streljanja talcev, gibanje proti koncu leta znova razmahnilo in doseglo brez dvoma največji uspeh v Sloveniji sploh. Spodbudo za to je dala cela vrsta uspešnih partizanskih akcij. Požig žage v Lancovem, rušenje mostov v Selški in Poljanski dolini, uspešne borbe partizanskih enot pri Sv. Mohorju, 8. decembra 1941, dalje v Selški dolini, pri Roytah, hkrati pred preselitvijo, ki so jo Nemci pripravljali tudi na Gorenjskem; vse to je dovedlo do množične mobilizacije v partizane, ki je prerasla v splošno vstajo v gorenjskem kotu...»

In dalje: »Nemci govorijo o dobro organizirani »bliskoviti vstaji«. Gre za vstajo, ki je po neuspehi nemški ofenzivi v škofjelških hribih zajela vse področje zahodno od Save. Število partizanov je zelo naraslo, kar je prisililo Nemce, da so poslali na Gorenjsko močnejše vojaške sile in za vodjo ofenzive postavili krvnika Rössenerja. Preden se je začela nemška ofenziva, je bilo osvobojeno vse področje zahodno od Škofje Loke, Jelovice, Poključke, Bohinjski kot, Mežaklja in velik del Gorenjesavske doline...»

Vrnimo se k nekaterim dogodkom, ki so sestavni del vstaje, predvsem na operativnem področju Cankarjevega bataljona.

Ze 16. decembra zvečer, kar na kratko potrjuje zapu to poročilo orožniškega polkovnika Handla z dne 7. januarja 1942, se je proti Črnemu vrhu pomikala precejšnja kolona Cankarjevcev. Prav v tem času je vrela vstaja v bohinjskem kotu in nad Jesenicami. V Črnem vrhu so že ta večer partizani napadli nemške granicarje, dva ranili, enega ujeli in pripeljali s seboj. Ta se je potem z zajetjem sprijaznil in ostal v bataljonu za kuharja. Ime mu je bilo Martin. Prav okoli njega je bilo precej govorja, kaj z njim narediti, vendar je postal kuhar. Nazadnje se je pokazalo, da je bil v prvi vrsti vendarle nemški vojak. Partizani so se ob tej priložnosti v Črnem vrhu oskrbeli tudi v Koširjevi trgovini.

Dogodek je sledil dogodku, včasih se jih je odvijalo več hkrati. Verjetno pa je bilo tisto, kar se je 10. decembra zgodilo v Bukovem vrhu pri Šubiciu, po domače Narigarju, nekaj, kar se sliši kot v pravičnici.

Narigarjeva družina je bila že daj časa delala za partizane. Z eno besedo: bila je partizanska družina. Narigarjeva domačija je bila na pripasnem kraju, Janez pa je že tedaj prenašal partizansko pošto. Bil je vesel fant, ki je rad igral na harmoniko. A harmonika ni bila njegova edina dragocenost. Na podstrešju, za tramom, je imel skrito tudi puško.

Tisti dan se je iz Poljan na Bukov vrh vzpenjala nemška orožniška patrolja. Prihajali so k Narigarju po očeta Tomaža in hoteli pozvedeti še marsikaj, kar jih je zadnje čase vznemirjalo.

Pa je nekdo Narigarjev pogledal skozi okno... ter opazil tri postave. Menda je bila mama, ki jih je prva opazila.

«Ne bomo sami... O, Jezus, Nemci!»

Janez je skočil in se povzpел po stopnicah.

«Dobro se skrivaj, dokler ne odidejo. Jih bova že nekako prementala,» sta rekla za njim in hitela pospravljati morebitne Janczove sledove.

Nemci so že prirpotali v hiši. Oblastno, vendar previdno in s pripravljenim orožjem. Takoj so se lotili Narigarja:

«Zdaj pa povej, kje imaš sinove?«

so slišali blizu in prav razločno, potem pa so jim v dolni stedihi globlji in bolj oddaljeni.

«Pricele so se,» je dejal Grundmann.

Vzeli so čelade in si jih nadeali. Strelili so padali drug za drugim.

Granate so padale po njihovem hribu.

«Lepo so pričeli,» je zavpil Guehler.

Grundmann je prikimal. Guehler se je splazil h Grundmannu, tako da sta se lahko pogovarjala. Poehler je potegnil odejo čez glavo in si zamazal ušesa.

Pravgi nad njimi so se pričeli treseti.

Beljerkejev obraz se nenadoma pobledele kakor apno. Granate so padale vedno bližje. V luknjo so padali kosci kamenja. Med pravgi se je vsplal pesek. Šneli so čelade z glav in si z njimi zavarovali obraze. Roke so jim drhtele. Stisnili so se drug k drugemu.

«Kmalu bo prenehalo,» je pomislil Guehler, »in potem bodo napadli.«

Eksplozije so za trenutek prenehale. Tišine ni bilo moč prenašati.

«Naprej,» je dejal Guehler, »veni!«

«Bedarija,» je dejal Beljerke.

Guehler je molčal. Gledal je bledico na Beljerkejevem obrazu in pomislil: »Boji se.«

Beljerke je odkimal in dejal: »Ne smeš ven.«

«Iz te se prebijejo?«

«Vseno,» je dejal Beljerke.

Spet so zaslišali strelce. Sledili so drug drugemu, kakor udarci po bobnu.

«Tako pričeli so,» je dejal Beljerke. Škril se je, držal pred obrazom čelado in prižgignil noge. Poehler se je ves skrnil v odejo.

«Odeja te ne bo rešila,» je zaklical Grundmann. Poehler ni odvrnil. Odeja, s katero si je zaščitil tudi obraz, ga je ločila od dogajanja.

«Bojijo se,» je vpil Grundmann.

«Ti pa ne?« je vprašal Guehler.

«Da, toda...» je dejal Grundmann.

DOKUMENTI! DOKUMENTI! DOKUMENTI!

je oblezal tam. Videl sem še, kako je vsjal in se splazil k Američanom, potem pa sem se meter za metrom umikal. Nato sem skočil in stekel. Američani pa so streljali z brzostrelkami in za tem sem se spet vrgel na tla. Potem sem tekli dalje. Okoli mene so vpili, kakor ponoreli, padel sem čez nekoga, ki mu je odrgalo obe nogi. Bil je narednik Hahn, ki ni hotel povejšati protinapada. Kljub temu ga je zadelo in to tik pred njegovo luknjo. Potem nisem nikogar več videl.

Beljerke je umolknil. Ranjenec na drugem bregu je spet pričel klicati na pomoč.

«Izkruvel bo,» je dejal Beljerke.

«Da,» je zasepel Guehler.

«In potem sem se splazil nazvold po hribu, med grmovjem, ves čas po trebuhu, sicer bi me videli. Na česti sem srečal Mahlerja, našega bolničarja. Ležal je za skalo, drhtel in rekel: Tu vzgoraj najbrž ni nikogar več. Tam je ležalo tudi nekaj padalcev, ki so dejali: Ta pes nas venomer pošilja gor, jaz pa sem rekel: Kateri pes? Dejali so mi: Stejn, ne poznaš Stejn? In potem mi je Mahler povedal, da je dvakrat zadelo radijski bunker in da jo je Schmidt izkupil.»

«Kaj, Schmidt?» je dejal Guehler.

«Da,» je dejal Beljerke. »In potem sem bil pri Buschmannu. Spal je, pa sem ga prebudil in dejal: Kaj se je pripetilo, Beljerke? Odvrnil sem mu: Nič, narednik, vse je v redu, on pa je rekel: Kje si pustil Filusch? Odvrnil sem mu: Američani so ga vzeli. No, prav je, je dejal in spet zaspal.»

Ranjenec na drugem hribu je spet klical na pomoč. Njegov glas je bil tišji in hropčej.

«S tem je končano,» je dejal Beljerke. Luna je pričela bledeti. Guehler se je zazrl vanjo.

«Dani se,» je dejal.

IX.

Prebudili so se, ko se je pričel topovski ogenj. Drhteli so v hladu zgodnjih jutranjih ur. Prve strelce

je oblačal tam. Videl sem še, kako je vsjal in se splazil k Američanom, potem pa sem se meter za metrom umikal. Nato sem skočil in stekel. Američani pa so streljali z brzostrelkami in za tem sem se spet vrgel na tla. Potem sem tekli dalje. Okoli mene so vpili, kakor ponoreli, padel sem čez nekoga, ki mu je odrgalo obe nogi. Bil je narednik Hahn, ki ni hotel povejšati protinapada. Kljub temu ga je zadelo in to tik pred njegovo luknjo. Potem nisem nikogar več videl.

Beljerke je umolknil. Ranjenec na drugem bregu je spet pričel klicati na pomoč.

«Izkruvel bo,» je dejal Beljerke.

«Da,» je zasepel Guehler.

«In potem sem se splazil nazvold po hribu, med grmovjem, ves čas po trebuhu, sicer bi me videli. Na česti sem srečal Mahlerja, našega bolničarja. Ležal je za skalo, drhtel in rekel: Tu vzgoraj najbrž ni nikogar več. Tam je ležalo tudi nekaj padalcev, ki so dejali: Ta pes nas venomer pošilja gor, jaz pa sem rekel: Kateri pes? Dejali so mi: Stejn, ne poznaš Stejn? In potem mi je Mahler povedal, da je dvakrat zadelo radijski bunker in da jo je Schmidt izkupil.»

«Kaj, Schmidt?» je dejal Guehler.

«Da,» je dejal Beljerke. »In potem sem bil pri Buschmannu. Spal je, pa sem ga prebudil in dejal: Kaj se je pripetilo, Beljerke? Odvrnil sem mu: Nič, narednik, vse je v redu, on pa je rekel: Kje si pustil Filusch? Odvrnil sem mu: Američani so ga vzeli. No, prav je, je dejal in spet zaspal.»

Ranjenec na drugem hribu je spet klical na pomoč. Njegov glas je bil tišji in hropčej.

«S tem je končano,» je dejal Beljerke. Luna je pričela bledeti. Guehler se je zazrl vanjo.

«Dani se,» je dejal.

IX.

Prebudili so se, ko se je pričel topovski ogenj. Drhteli so v hladu zgodnjih jutranjih ur. Prve strelce

ŠPORT • ŠPORT • ŠPORT • ŠPORT • ŠPORT • ŠPORT • ŠPORT • ŠPORT • ŠPORT

Državno prvenstvo v plavanju za posameznike v Dubrovniku

Kranjčani ostali doma

PLAVALCI TRIGLAVA SO PREUTRUJENI — STEVILNA TEKMOVANJA SO OVIRALA TRENINGE — ZARADI POMANJKANJA SREDSTEV RAZGOVORI O RAZPUSTITVI PLAVALNEGA KLUBA

Kranj, 19. septembra — V nedeljo se je začelo v Dubrovniku državno plavalno prvenstvo za posameznike. Prav gotovo je to prireditev, ki je ena največjih kar zadeva naš plavalni šport. Toda na tem prvenstvu ni niti enega plavalca kranjskega Triglava, katerega molitvo je pred približno štirinajstimi dnevi osvobodilo tretje mesto v državi. Zakaj tako, smo se danes pozanimali in v razgovoru z odbornikom kluba Bertijem Gantarjem ter se nekaterimi člani plavalnega kluba zvedeli naslednje:

Plavalci Triglava so sprčo številnih nastopov v zadnjem mesecu in pol preutrujeni, da bi lahko računali na kakršnekoli uspeh na državnem prvenstvu. Zvezni koledar prireditev, ki so se jih morali udeležiti je bil letos tako nerodno sestavljen, da na treninge v tem času sploh ni bilo moč misliti. Janez Kocmur je bil na primer na tekmovalnih nepreki-

njeno od 1. avgusta, pa do srede septembra. In medtem ko je imel v tem času samo en teden možnosti treninga (za počitek sploh ni bilo časa), je po drugi strani prepotoval domala vse Jugoslavijo do Beograda, Sombora, in Subotice, vmes pa je skočil še v Budimpešto in Sofijo. Utrujenost pa je bila tudi pri ostalih plavalcih precejšnja. Razen tega pa, ko so se plavalci vrnili z državnega državnega prvenstva iz Beograda, v plavalnem bazenu v Kranju ni bilo več vode. (Edino kopalnico v Kranju je kljub le-

pim dnem že skoraj tri tedne s praznim bazenom! — op. uredništva).

In končno so problem tudi sredstva. Res je sicer, da bi bila za udeležbo na državnem prvenstvu posameznikov lahko zagotovljena sredstva, vendar bi bila sprčo pomanjkanja sredstev nasploh plavalni klub je v precejšnji dolgovih) velika škoda zapravljati denar za plavalce, ki za takšno prireditev, kot je državno prvenstvo, niso pripravljeni. V razgovoru pa smo še zvedeli, da takšno prosjačenje za sredstvi, kot

je bilo to letos, nima nikakršnega smisla in tudi ni noben stimulans za količjak uspešno delo v prihodnje. Med odborniki in člani kluba se prav zaradi tega že vodijo razgovori o verjetnosti razpustitve kluba. Za plavalni šport v Kranju, ki si je prav v zadnjih letih pridobil velik sloves v jugoslovanskem merilu, bi bila takšna odločitev vsekarer precejšnja škoda. Prav zaradi tega bi bilo treba že sedaj misliti, kako zagotoviti vse pogoje plavalnega kluba Triglav za novo sezono.

B. Fajon

Pred XVII. kolom slovensko-hrvaške košarkarske lige

Triglav gostuje na Reki

V zadnjem, šestnajstem kolu slovensko-hrvaške lige, je bilo pod kožo več presenečenj. Med njimi je vsekarer največje presenečenje poraz ljubljanskega Slovana na Reki (59:70), kamor bi moral v soboto tudi kranjski Triglav. Razen tega je bila tudi zmaga Radniškega nad Mariborom (61:52) nepričakovana. Ostali rezultati: Ljubljana — Split 90:56, Mladost — Jugomontaža 63:53 in Kvarner 60 — Split 65:68.

Lestvica:

Ljubljana	16	14	2	+352	28
Mladost	17	13	4	+156	26
Slovan	16	11	5	+112	22
Maribor	16	10	6	+59	20
Split	16	8	8	+28	16
Jugomontaža	16	7	9	-24	14
Triglav	16	7	9	-99	14
Radnički	15	5	10	-184	10
Kvarner 60	16	3	13	-127	6
Rudar	16	2	14	-267	4

Mlade košarkarice se uveljavljajo

V petek večer je bila na Jesenicah prvenstvena košarkarska tekma ženskih ekip KK Jesenice in KK Proletarec in Zagorja. Domačinke, med katerimi so imele večino mlajše, so zmagale prepravečno s 83:54 (31:29). Vodile so vseskozi in pokazale lepo igro. Največ košev je dosegla Sprajc (20), ki ji sledi Valentar (19), za mladima in mnogo obetajočima igralkama pa sta bili Marjanca Drinovc in Cilka Benedičič s po 16 koš. Tekmo sta sodila lepo Hojc in Peterman iz Ljubljane.

V soboto, 23. septembra, gostuje Triglav na vročem reškem igrišču, kjer bo proti Kvarnerju 60 težko osvojil točki. Kranjčani imajo sicer nekaj upanja, ker bosta v moštvi lahko spet nastopila Petrič I, ki se je vrnil iz JLA in Bohinc, ki je ozdravil nedavno poškodbo.

Kar zadeva slovensko košarkarsko ligo, gorenjskima predstavnikoma, Skofji Loki in Jesenicam, še vedno gori pod nogami, kot pravimo. Obe moštvi sta

v nevarnem položaju na dnu lestvice, čeprav je Skofja Loka v zadnjem srečanju z Mostami in Ljubljano poskrbela za precejšnje presenečenje in zmagala s rezultatom 85:47, medtem ko so Jeseničani v Mariboru pričakovano zgubili proti Braniku z 51:74.

V ženski košarkarski ligi so Jesenice še vedno na tretjem mestu, zadnjo tekmo proti Rudarju iz Trbovelj pa so dobile brez borbe.

J. M.

Kranjčani tudi tretjič poraženi v tenisu

Kamnik : Kranj 5 : 2

Kranj, 19. septembra — V letošnjem tretjem prijateljskem teniški dvoboju med Kamničani in Kranjčani, ki je bila v nedeljo, 17. septembra, so spet prepravečno zmagali gostje s 5:2. Dokazali so, da prvi dve zmagi nista bili slučajni in da imajo tudi v Kamniku nekaj dobrih, nadarjenih igralcev.

Edini dve zmagi za Kranj sta priborila pionirja Ljubo Kokl in Leopold Znidar, medtem ko se Rebolj, Prisan in ing. Bedenk v igrah posameznikov niso mogli uspešno upirati gostom. Vsi trije so izgubili z 0:2. Precej izgledov za zmago so imeli Kranjčani samo v igri dvojic, kjer sta Znidar A. in ing. Bedenk podlegla po več kot dve uri trajajoči borbi z rezultatom 1:2.

Rezultati: Vegust (Kamnik) : Kokl (Kranj) 1:6, 4:6; Snabl : Znidar L. 3:6, 1:6; Bogataj : Prisan 6:1, 6:4; Lavrič : Rebolj 6:3, 6:4; Slegelj : ing. Bedenk 6:2, 6:4; Lavrič — Snabl : Znidar A. — ing. Bedenk 6:4, 3:6, 10:8; Bogataj — Slegelj : Znidar L. — Prisan 6:0, 7:5.

Sahovski festival na Bledu

Bled (B. F.) — Čeprav je Bled v teh dneh že tako all tako v ospredju med vsemi ljubitelji šahovske igre, prireja Okrajna šahovska zveza Kranj za dneve med 23. in 27. septembrom še moštveni šahovski festival, ki bo tudi na Bledu. Na turnirju bodo lahko sodelovale štiriclane ekipe osnovnih šahovskih organizacij, podjetij, ustanov in družbenih organizacij. Razen tega, da si bodo udeleženci te prireditve lahko ogledali tudi veliki jubilejni mednarodni šahovski turnir, je prireditelj pripravil za najboljšo ekipo tudi nagrade v skupni vrednosti 260 tisoč dinarjev.

B. Fajon

Nova planinska postojanka

Kropa (M. S.) — Okrajni odbor Zveze borcev iz Kranja je letos prevzel lovsko kočjo na planini Vodice, ki jo sedaj preurejajo v planinski dom. Na to planino pelje gozdna cesta, tako da je dostopna tudi z avtomobilom. In je iz Radovljice preko Taleta. Ko bo planinska postojanka dokončno urejena bo okolica Kroke pridobila še eno lepo in lahko dosegljivo postojanko. Iz Kroke je namreč na planino Vodice (visoka je približno 1000 metrov) le eno uro hoda. Letos so že postavili spominsko obeležje na kraju, kjer je bil 1941. leta partijski sestanek.

Se dobre pol ure od tu je Zidana skala, s katere se nudi izreden razgled po vsej Gorenjski tja do Ljubljane.

ŠAH XI. kolo

Bertok : Trifunović 1/2:1/2

Po treh urah igre je pozicija Germeka proti Fischerju dobra. Bisguier je dobro razporedil figure in se približuje izenačenju, čeprav ima Pachman še vedno lahko iniativo. V partiji Portisch — Darga v nimco-indijski obrambi igral precej slabo, tako da ima precej slabih točk v svoji poziciji. V partiji Najdorf — Parma ima Parma malo izgledov, da zadrži remi. Ivkov je proti Donnerju prišel do terenske prednosti, vendar je Donner pripravil protinapad na kraljevem krilu. V partiji Talj — Gligorič je Talj prišel v pozicijsko prednost, čeprav Gligorič nima težav z razvojem figur. Petrosjan si je ustvaril zelo dobro pozicijo proti Olafssonu. V partiji Geller — Keres so izgledi izenačeni. Matanović in Udovčić sta zamenjala več figur, vendar so izgledi Matanoviča še precejšnji.

Turnir je danes obiskal predsednik republiškega izvršnega sveta dr. Jože Vilfan.

REZULTATI BLEJSKEGA SAHOVSKEGA MEDNARODNEGA TURNIRJA

X. kolo: Fischer — Bertok 1:0, Trifunović — Matanović remi, Udovčić — Geller prekinjeno v izenačenem položaju, Keres — Olafsson 1:0, Petrosjan — Talj remi, Gligorič — Ivkov 1:0, Donner — Najdorf prekinjeno v dobljenem položaju za belega, Parma — Portisch prekinjeno, Darga — Pachman remi, Bisguier — Germek prekinjeno v remi poziciji.

Stanje: Fischer 7,5, Talj, Keres in Petrosjan 7, Gligorič 6 (1), Trifunović 6, Najdorf 5,5 (1), Geller 5 (1), Darga 5, Donner, Parma in Portisch 4,5 (1), Matanović 4,5, Bisguier 4 (1), Pachman 3,5 (1), Germek 3 (1), Ivkov in Olafsson 3, Udovčić 2,5 (1) in Bertok 2,5.

Včeraj so igrali XI. kolo, in sicer: Germek — Fischer, Pachman — Bisguier, Portisch — Darga, Najdorf — Parma, Ivkov — Donner, Talj — Gligorič, Olafsson — Petrosjan, Geller — Keres, Matanović — Udovčić, Bertok — Trifunović.

V današnjem XII. kolu se bodo srečali: Fischer — Trifunović, Udovčić — Bertok, Keres — Matanović, Petrosjan — Geller, Gligorič — Olafsson, Donner — Talj, Parma — Ivkov, Darga — Najdorf, Bisguier — Portisch in Germek — Pachman.

V četrtek bodo igrali prekinjene partije iz zadnjih kol, v petek pa je prost dan.

Ob otvoritvi blejskega veleturnirja se je šahovski igralec Bobby Fischer spoprijateljil z Bobbyjem. Ko je odvil listek s številko, je na njem pisalo 20 — torej pred pričetkom turnirja so vpisali njegovo število na zadnje mesto v turnirski razpredelnici. Toda po desetem kolu je Bobby zasul vse skupaj za 180 tisoč. Sam je prevzel vodstvo in ga bo verjetno težko spustil iz rok.

Blejski jubilejni mednarodni šahovski turnir

Samo še trije neporaženi

NAJMLAJSI UDELEŽENEC TURNIRJA, VELEMOJSTER BOBBY FISCHER PREVZEL VODSTVO — SAMO ŠE ŠEST KANDIDATOV ZA ZMAGOVALCA

Bled, 19. septembra — Včeraj je bila šahovska arena prazna. Šahovski velikani so si prost dan res zaslužili. Namesto prostega dne, ki bi ga morali imeti že v nedeljo, so ustregli številnim gledalcem in se spoprijeli, kot malokrat doslej. Za uvod so bili sicer trije remiji, dva od teh velemojstrska: med Dargo in Pachmanom že v štirinajsti potezi in prijateljima Petrosjanom ter Taljem. Tudi tretji remi med našima velemojstroma dr. Trifunovićem in Matanovićem je bil precej zgoden, vendar ne tako voden. In ko so gledalci pričakovali, da bo Trifunović nadaljeval z napadom na črno vojsko, je nenadoma nehal, demonstrator pa je na veliko šahovnico obesil napis — remi.

Gledalci so bili kljub temu zadovoljni. Za razburljivo in prijetno popoldne so tokrat poskrbeli Gligorič, Fischer in Keres. Vsi trije so žrtvovali takšno ali drugačno figuro svojim nasprotnikom (Ivkovu, Bertoku in Olafssonu) in jih postavili pred nerazločne probleme, iz katerih ni nihče našel vsaj polovičnega izhoda. Najdlje se je sicer upiral Olafsson in so ga težko sprijaznili s porazom, četrtnim na tem turnirju. Plavalci Islandec in »večno mladi« sli pa »večno drugi«. Keres sta partijo že najprej prekinila, vendar pa so je Olafsson takoj za tem preinil in podpisal kapitulacijo.

Štiri partije so ostale prekinjene, vendar samo ena v nejasnem položaju. Za nejasnost je spet poskrbel mladinski šahovski prvak Parma proti mednarodnemu madžarskemu mojstru Portischu. Že kmalu po otvoritvi je Parma žrtvoval kmeta za napad, ki pa se je izjalovil. V časovni stiski pa je Portisch pridobil en spregledal in partija je ostala prekinjena pri

prezletu vodstvo mladi Bobby, ki je ostal še vedno neporažen. Njegova spremeljevalca v tem pogledu pa sta ostala le še Gligorič in dr. Trifunović. Da sta naša velemojstra ostala še neporažena, je tudi edina uteha za dosegli visoki poraz jugoslovanskih šahistov proti sovjetskemu velemojstrom na Bledu. Keres, Talj, Geller in Petrosjan so že desetkrat zmagali nad našimi mojstri in niso bili nikoli enkrat poraženi.

Polovica turnirja je torej za nami. Kdo bo zmagovalac, je še vedno težko napovedati. Res je sicer, da je kandidatov precej manj, kot jih je bilo pred I. kolom, toda ti-

eti, ki so ostali, so tako izenačeni po moči in tudi kar zadeva srečanja v prihodnjih kolih, da še vedno ni moč prav ničesar gotovega zapisati. Zmagovalca pa vsekarer lahko iščemo samo med šestorico, ki je po desetem kolu na vodilnih položajih. Torej so v ospredju samo še Fischer, Talj, Keres, Petrosjan, Gligorič in dr. Trifunović. Edini, ki jim morda lahko še prekriža račune je Geller, čeprav bo po dokončani prekinjeni partiji še vedno ostal za vodečim Fischerjem kar za dve točki.

B. Fajon

NAŠ RAZGOVOR

Pet minut o Kropi

Ko sem v prodajalni umotnostne obeti UKO v Kropi povprašala, če tudi v tem času turisti še prihajajo kupovat njihove izdelke, so mi odgovorili, da je dotok turistov skorajda popolnoma upadl. Ker je bil še kovaški muzej zaprt, prav tako pisarna ob njem, sem bila končno prepričana, da turistov v Kropi res ne pričakujejo več. Zato sem se namenila k predsedniku kropskega turističnega društva Janezu Lazzarju, kjer sem v krajšem razgovoru zvedela, da ima Kropa pomen predvsem za prehodni turizem. Ali ste imeli letos kaj stalnih gostov?

V Kropi je tujece vseskozi skupaj na razpolago le približno 20 postelj. Med stalnimi gosti je bi-

lo največ naših rojakov, ki prihajajo na počitnice k sorodnikom. V prihodnjem letu pa bodo tudi na Jamniku pripravili lepe sobe za približno 20 gostov. Ko bomo uredili še vprašanje prehajanja teh gostov, bomo skušali navedeni tsemelje stike s tovarno vrtjakov iz Novega Sada, da bi pri nas organizirala letovanjja svojih delavcev.

Prvi Zebljarski dan je uspel; ali bo turistično društvo tudi v prihodnje pripravilo kaj podobnega?

Z uspehom Zebljarskega dne smo bili res zadovoljni. Pridobili smo si precej izkušenj in bomo to prireditev odslej vsako leto že izpopolnjevali. Letos je bila na primer kopa glavna atrakcija,

prihodnje leto bomo skušali pripraviti kakšno drugo zanimivost. Na žalost imam v Kropi vedno vtis, da je precej navlečena, nekako nepospravljena. Vseč pa mi je, da se v Kropi tako velike velikosti rož po oljih.

Gojitelje rož spodbujamo k gojenju cvetja s posebnimi nagradami. Tudi letos smo jih nagradili skupaj 21, in to za gojenje lončnic in za ureditev vrtov.

Pred dnevi so mi znanec, ki so tedaj prvi obiskali Kropo, pripovedovali, da jim ne gre v račun, da so v Kropi tako velike hiše. Vedno so namreč mislali, da so kropski kovači zelo težko živeli. Gotovo mi lahko razložite, kako je pravzaprav s to rečjo?

Tse večje stare kropske hi-

še so bile last fužinarskih in kovaških gospodarjev. Ti gospodarji so imeli razen kovačnice in fužin tudi hiše, trgovine, gostilne in druge, tako da so bili kovači in fužinarji popolnoma odvisni od njih. V eni takih večjih hiš je stanovalo tudi do 70 ljudi. Po tri družine so imele eno večjo sobo. Vsaka družina je imela v enem kotu svojo mizo. Spali so pa v podsirečnih komrah. Ko so približno pred 80 leti fužinarski gospodarji propadli, so tudi hiše postopoma prešle v last kovačev. Kako so stare nekatere hiše, nam lahko pove to, da je že Valvasor v svoji Slavi vojvodine Kranjske 1689. leta pod sliko dela Kroke napisal, da so to stare kropske hiše.

M. Sosič